



Hogeschool Utrecht

Bachelor

Opleiding tot leraar Basisonderwijs

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In juli 2020 is de bestaande hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs van Hogeschool Utrecht (HUpabo) bezocht door een visitatiepanel van NQA. De visitatie heeft volledig online plaatsgevonden. De opleiding wordt verzorgd in Amersfoort en Utrecht en kent een voltijd- en een deeltijdvariant. De voltijdvariant heeft drie afstudeerrichtingen: het reguliere programma, de sportklas en de Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO). ALPO wordt in samenwerking met Universiteit Utrecht (UU) aangeboden. De deeltijdvariant valt onder het Experiment Leeruitkomsten.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**.

HUpabo kenmerkt zich als een ambitieuze opleiding die een duidelijke eigen koers kiest en zich richt op voortdurende innovatie. Het management en docententeam van HUpabo is enthousiast en deskundig en hanteert een onderzoeksgedreven aanpak. Deze werkwijze is over de hele lijn van de opleiding zichtbaar en kenmerkt zich volgens het panel als een PDSA-cyclus: 'Plan, Do, Study, Act' (Shewhart, 1939)¹ in plaats van de meer bekende PDCA-cyclus: 'Plan, Do, Check, Act' (Deming, 1986).²

Een sterk punt van HUpabo is hoe zij het werkveld en studenten betreft bij het ontwikkelen, uitvoeren en innoveren van het onderwijs. De opleiding heeft een langdurig en breed samenwerkingsverband met basisscholen uit de regio. Het panel was onder de indruk van de studenten van de opleiding, die kritisch meedenken met de opleiding en goede ideeën aandragen om het opleidingsonderwijs verder te verbeteren.

De opleiding heeft zich volgens het panel in de afgelopen periode getransformeerd van programmagericht naar meer ontwikkelingsgericht: de persoonlijke ontwikkeling van de student is meer centraal komen te staan in het ontwerp en de uitvoering van het onderwijsprogramma. Het is dan ook niet verwonderlijk dat studenten van HUpabo zich echt gezien, gehoord en gekend voelen.

Het voltijdprogramma kent mooie (extra-curriculaire) tracks waarmee studenten een persoonlijke invulling aan hun opleiding tot leraar basisonderwijs kunnen geven. Zo kunnen studenten zich profileren op het gebied van sport of muziek. Een sterk punt van de opleiding is de vernieuwde vormgeving van het afstuderen: HUpabo is afgestapt van afstuderen met een afstudeeronderzoek en heeft onderbouwd gekozen het onderzoekend vermogen te integreren in vier beroepsopdrachten. HUpabo loopt daarmee landelijk gezien voorop.

De goede wisselwerking met Universiteit Utrecht zorgt ervoor dat de voltijd-afstudeerrichting ALPO een sterk programma heeft om studenten op te leiden tot universitair gevormde leraren basisonderwijs.

In het deeltijdprogramma zijn de afgelopen jaren grote veranderingen doorgevoerd om het onderwijs te flexibiliseren. Dit heeft geresulteerd in een onderwijsprogramma dat sterk gericht is op het mogelijk maken van persoonlijke studieroutes.

¹ Shewhart, W.A. (Ed.). (1939). *Statistical Method from the Viewpoint of Quality Control*. New York: Dover.

² Deming, W. Edwards (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA: MIT, CAES.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het beroepsbeeld is gezamenlijk met het werkveld ontwikkeld en wordt duidelijk gedragen door alle betrokkenen bij de Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort. De opleiding heeft op basis van het beroepsbeeld een robuust opleidingsprofiel ontworpen waarin de landelijke bekwaamheidseisen, landelijke kennisbases en de Dublin-descriptoren zijn ondergebracht in vijf kerntaken. Het (internationale) hbo-niveau en de beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding worden duidelijk aangetoond.

Het opleidingsprofiel van de voltijdspecialisatie ALPO kent een aanvulling met wetenschappelijke kennis en vaardigheden die past bij de doelstelling van deze specialisatie om samen met de UU academisch gevormde basisschoolleraars op te leiden.

De opleiding heeft een duidelijke visie en heldere ontwerpkeuzes ontwikkeld om het deeltijdonderwijs te flexibiliseren. De kerntaken uit het opleidingsprofiel en de landelijke bekwaamheidseisen en kennisbases zijn op een goede manier vertaald naar leeruitkomsten, die de basis vormen voor een leerwegaafhankelijk onderwijsprogramma.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De sterke praktijkgerichtheid en de aansluiting op de individuele behoeften van studenten, in combinatie met de fundering aan de hand van de landelijke kennisbases, maken dat de opleiding een gedegen curriculum heeft. Een aandachtspunt voor zowel het reguliere voltijdonderwijs als ALPO is het vinden van een goede balans tussen de noodzakelijke breedte van het vakkenaanbod en de gewenste diepgang van het onderwijs. De opleiding zou nog beter kunnen aansluiten bij de behoeften van studenten door de (klassikale en online) contactmomenten relevanter en effectiever te maken.

Het flexibele onderwijsconcept van de deeltijdvariant is goed uitgedacht en uitgewerkt, vooral als het gaat om de mogelijkheden om de opleiding in eigen tempo te doorlopen. Dit schept een goede basis om de komende jaren de flexibilisering van de andere dimensies, zoals tijd (keuze in de volgorde van onderwijseenheden en keuze uit verschillende momenten van contactonderwijs) en werkvormen, een verdere impuls te geven.

Het docententeam is enthousiast en deskundig en staat garant voor een goede en persoonlijke begeleiding van studenten. De onderzoeksmatige werkwijze van het team is een sterk punt van de opleiding en zou nog verder aan kracht kunnen winnen door de peerreview met andere pabo's structureler en systematischer in te bedden in de interne kwaliteitszorgcyclus. De opleiding heeft een duidelijke visie op Samen Opleiden en is bezig met de implementatie hiervan. Er is een duidelijke lijn van de basisscholen via de school en instituutsopleiders naar het onderwijs van HUpabo. Dit kan nog verder ontwikkeld worden door de instituutsopleiders een meer inhoudelijke rol in de opleidingsscholen te geven en door de verdere professionalisering van praktijkbegeleiders uit te werken.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het nieuwe toetsbeleid geeft vorm en inhoud aan een verantwoorde manier van toetsen met een duidelijk uitgewerkte beoordelingssystematiek op basis van taxonomieën en toetsmatrijzen. De verschillende borgingscommissies gaan onderzoeksmatig te werk bij het monitoren van de kwaliteit van toetsing en van het eindniveau. Dit resulteert in gerichte adviezen ter verbetering van de opleiding aan het managementteam, die deze adviezen adequaat opvolgt.

De opleiding kent een grote variatie aan toetsen, waarbij een duidelijke rol is weggelegd voor het maken van beroepsproducten. De toetsen zijn zo opgezet dat studenten in staat gesteld worden om hun kennis en bekwaamheden op het juiste niveau aan te tonen. De toetsing in de flexibele deeltijdvariant is goed uitgedacht en een sterk punt in de eerste en tweede fase van de opleiding is de concentrische toetsing.

De koppeling tussen de beoogde leerresultaten, de landelijke kennisbases en de kennistoetsen is inzichtelijk. Bij de beroepsproducten kan de opleiding deze relatie explicieter beschrijven om te onderbouwen hoe de koppeling tot stand komt en om volledige transparant naar studenten toe te zijn. De beoordeling van de kennistoetsen en beroepsproducten is navolgbaar en studenten krijgen voldoende feedback op hun prestaties. De beoordeling van het werkplekleren middels Scorion is in de basis goed ontworpen. De uitvoering blijkt echter nog niet optimaal en leidt nog tot verschillen tussen beoordelaars. De opleiding besteedt veel aandacht aan de professionalisering van examinatoren en een mooie vervolgstap zou zijn om praktijkopleiders te professionaliseren in hun rol als medebeoordelaar van het werkplekleren.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft een duidelijke kijk op het onderzoekend vermogen van studenten en heeft een stevig en goed vormgegeven afstudeerprogramma waarbij elke kerntaak systematisch op een onderzoekende wijze wordt aangepakt. Bijzonder positief is dat studenten tijdens het afstuderen hun onderzoeksvaardigheden integreren met de schoolpraktijk waar het werkplekleren plaatsvindt.

De eindwerken laten zien dat studenten op passend niveau afstuderen en de beoogde leerresultaten bereiken. De opleiding levert startbekwame leraren op die direct aan de slag kunnen in het basisonderwijs. De eindwerken van ALPO-studenten onderscheiden zich door een stevige theoretische onderbouwing en hoge onderzoekskwaliteit. De tussenproducten van studenten in de flexibele deeltijdopleiding zijn relevant en van passend niveau en geven vertrouwen dat studenten na het behalen van alle leeruitkomsten zich tot startbekwaam leraar basisonderwijs hebben ontwikkeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Basisgegevens opleiding	12
Beoordeling NVAO-standaarden	14
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	15
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	19
Standaard 3 Toetsing	28
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	34
Eindoordeel over de opleiding	39
Aanbevelingen	40
Bijlagen	41
1. Bezoekprogramma	42
2. Bestudeerde documenten	44
3. Curricula	46

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Opleiding tot leraar basisonderwijs van Hogeschool Utrecht (HUPabo). Het visitatiepanel dat de beoordeling heeft uitgevoerd, is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018), *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten* van de NVAO (2019) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft online plaatsgevonden op 1 en 6 juli 2020.

Het visitatiepanel bestond uit:

dr. P.P.M. (Paul) Hennissen (voorzitter, domeindeskundige)

dr. J.J.M. (Jeannette) Geldens (domeindeskundige)

R. (René) Tips (werkvelddeskundige)

C.P.W.M.I (Catriona) Tak (studentlid)

Wietske Rowaan, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De bacheloropleiding Leraar Basisonderwijs is ingedeeld in de visitatiegroep 'Educom'. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes (zie bijlage 2). Van de flexibele deeltijdvariant waren ten tijde van de visitatie nog geen afgestudeerden en daarom heeft het panel de tussenproducten van twaalf studenten bekeken.

Vanwege de Covid-19 crisis en de daaruit volgende overheidsbeperkingen, heeft het visitatiebezoek online plaatsgevonden via de applicatie van Microsoft Teams. Hiertoe is het oorspronkelijke bezoekprogramma aangepast door de opleiding, in overleg met het panel. Besloten is om het visitatiebezoek over twee halve dagen te spreiden en de grootte van de

gespreksgroepen te maximaliseren tot vier personen. Het panel heeft eerst met elkaar kennisgemaakt in een online overleg, waarbij ook de online werkwijze met elkaar is besproken. Het tweede online overleg betrof het inhoudelijke vooroverleg. Tijdens dit vooroverleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en de NVAO-kaders en zijn voorlopige bevindingen besproken. Aansluitend aan dit inhoudelijke vooroverleg heeft het panel een online gesprek gevoerd met het opleidingsmanagement ten behoeve van kennismaking en om focus te geven aan het visitatiebezoek. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld binnen het panel. Tijdens het online visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld (zie bijlage 1). Vanwege de aard van deze visitatie is al het materiaal vooraf bestudeerd door het panel, ook het materiaal dat normaliter ter inzage gesteld zou worden op de visitatiedag zelf (zie bijlage 2). Ook heeft de opleiding aanvullend filmmateriaal verstrekt om het panel een impressie van de opleiding te geven. Aan het einde van de tweede online bezoeken is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via e-mail) te benaderen buiten de bezoeken om (inloopsprekuren). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, oktober 2020

Panelvoorzitter



P.P.M. Hennissen

Auditor



W. Rowaan

Schets van de opleiding

De Opleiding tot leraar Basisonderwijs van Hogeschool Utrecht (HUpabo) maakt onderdeel uit van het Instituut Theo Thijssen (ITT). Binnen ITT zijn tevens het Centrum Theo Thijssen, verantwoordelijk voor nascholing en contractonderwijs, en de Master Expertleerkracht Primair Onderwijs geïntegreerd. HUpabo heeft een partnerschap met 33 besturen uit het primair onderwijs in de regio, verenigd in de Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort. Het doel van deze samenwerkingsovereenkomst is het gezamenlijk opleiden en professionaliseren van leraren basisonderwijs.

HUpabo biedt een voltijdvariant en deeltijdvariant aan en heeft een opleidingslocatie in Utrecht en Amersfoort. Daarnaast verzorgt HUpabo samen met Universiteit Utrecht (UU) de Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO). In studiejaar 2019-2020 kent de opleiding 592 voltijdstudenten (waarvan 186 eerstejaarsstudenten) en 273 deeltijdstudenten (waarvan 133 eerstejaarsstudenten). Het docententeam bestaat op peildatum 1 mei 2020 uit 67 docenten (42,6 fte) en is georganiseerd in vier teams: het voltijdteam, het flexibele deeltijdteam, het ALPO-team en het afstudeerteam. Deze teams werken locatie-overstijgend en docenten kunnen bij meerdere teams betrokken zijn.

Voltijd en ALPO

Het voltijdprogramma kent een regulier afstudeerprogramma en biedt studenten daarnaast de mogelijkheid om zich te profileren via de sportklas en de muziekklas.

De sportklas is ingevoerd in september 2018 en faciliteert studenten om in vier jaar tijd zowel het pabo-diploma als de bevoegdheid voor vakspecialist bewegingsonderwijs te behalen. Met deze bevoegdheid kunnen afgestudeerden gymles geven op de basisschool (groep 1 tot en met 8). De sportklas is toegankelijk voor reguliere voltijdstudenten.

De muziekklas is gestart in september 2019 en biedt studenten de mogelijkheid om zich te bekwamen tot vakspecialist muziek, als aanvulling op hun pabo-diploma. De muziekklas is toegankelijk voor reguliere voltijdstudenten en ALPO-studenten.

De studieroute ALPO leidt op tot een universitair gevormde leraar basisonderwijs. Het onderwijsprogramma van ALPO is zo opgesteld dat studenten in vier jaar zowel het hbo-bachelordiploma Leraar Basisonderwijs aan de HU als het wo-bachelordiploma Onderwijswetenschappen aan de UU kunnen behalen.³

Het curriculum van het voltijdprogramma en ALPO is te vinden in bijlage 3.

Deeltijd

De flexibele deeltijdvariant is gestart in september 2018 en vervangt het oorspronkelijke deeltijdonderwijs. De mogelijkheid tot inschrijving bij de Versnelde Deeltijddoelstelling is gestopt per 1 september 2018 en de mogelijkheid tot inschrijving bij de Dag-Avondopleiding is gestopt per 1 september 2019. Studenten uit de oorspronkelijke deeltijdprogramma's worden door ITT gefaciliteerd om hun opleiding af te ronden.

³ De opleiding Onderwijswetenschappen van Universiteit Utrecht is geaccrediteerd in 2018, de onderhavige beoordeling betreft alleen de Opleiding tot leraar Basisonderwijs van Hogeschool Utrecht.

De deeltijdvariant van de opleiding valt onder het landelijke Experiment Leeruitkomsten. Een belangrijk doel van het programma is om meer leraren op te leiden die een deel van het lerarentekort kunnen gaan opvullen. Studenten kunnen zowel in regulier als in versneld tempo studeren in de flexibele deeltijdopleiding. Het curriculum van het deeltijdprogramma is te vinden in bijlage 3.

Ontwikkelingen in de opleiding

HUpabo heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van een nieuw flexibele deeltijdcurriculum aan de hand van leeruitkomsten. Opleidingsfase 1 en opleidingsfase 2 waren ten tijde van de visitatie reeds ontwikkeld en geïmplementeerd in het deeltijdcurriculum. Daarnaast is de afstudeerfase (fase 4) van het reguliere voltijdprogramma en het deeltijdprogramma herzien. Het onderzoekend vermogen is geïntegreerd in vier beroepsopdrachten die in de praktijk worden uitgevoerd. Deze beroepsopdrachten sluiten aan bij de kerntaken uit het opleidingsprofiel. Deze afstudeeropdrachten vervangen het afstudeeronderzoek waarin een op zichzelf staand onderzoek werd uitgevoerd door studenten. Recent is HUpabo gestart met het opnieuw vormgeven van het curriculum voor opleidingsfase 3 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant. Een belangrijk doel van de aanpassingen in fase 3 is het stimuleren van interprofessionele samenwerking rondom actuele maatschappelijke vraagstukken afkomstig van de opleidingsscholen en de HU-lectoraten.

Terugblik vorige visitatie

In 2015 vond de vorige visitatie van de opleiding plaats. Het toenmalige visitatiepanel was positief over de kwaliteit van de opleiding, met name over de profilering en inrichting van de ALPO-afstudeerrichting en het niveau van de eindwerken van deze richting. De opleiding kreeg een aantal verbeterpunten van het visitatiepanel mee en heeft op basis daarvan een aantal aanpassingen doorgevoerd. Het panel is van mening dat de opleiding de aanbevelingen adequaat heeft opgepakt en heeft gebruikt om de opleiding verder te verbeteren. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- Verbetering van het afstudeertraject. Het afstuderen was een ingewikkeld proces met een lage succesratio. Zoals hierboven beschreven heeft de opleiding het afstudeertraject herzien, waarbij onderzoeksvaardigheden een meer toegepaste functie hebben gekregen. Een belangrijk doel van het herontwerp is om het niveau van de eindwerken omhoog te krijgen. De opleiding is daarnaast gestart met peerreview van de eindwerken om het niveau van het afstuderen te monitoren.
- Het toetsbeleid is hernieuwd en de opleiding heeft een professionaliseringstraject ingericht om het niveau van de toetsen omhoog te krijgen met behulp van nieuwe rubrics en een nieuwe taxonomie.
- Het werkveld is meer systematisch betrokken bij de opleiding en de ontwikkeling van het curriculum. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het gezamenlijk opstellen van het beroepsbeeld.
- Internationalisering, diversiteit en inclusiviteit hebben een meer prominente plaats in het curriculum gekregen.

Leeswijzer

In het vervolg van deze rapportage beschrijft het panel haar bevindingen, overwegingen en conclusies. Het rapport beschrijft generiek wat voor beide varianten geldt en geeft waar nodig en relevant specifieke informatie over de voltijd- en de deeltijdvariant. Waar relevant komt ook de ALPO apart aan de orde. Aan het einde van het rapport geeft het panel enkele aanbevelingen aan de opleiding.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot leraar basisonderwijs
Oriëntatie en niveau	hbo; bachelor
Graad	Bachelor of Education
Aantal studiepunten	240
Afstudeerspecialisaties	Regulier Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs ALPO (voltijd)
Locatie	Utrecht (voltijd en deeltijd) en Amersfoort (voltijd)
Variant	Voltijd en deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands
Registratie nummer in CROHO	34808

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De voltijdvariant en de deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding hanteert voor de deeltijd- en voltijdvariant hetzelfde beroepsbeeld en opleidingsprofiel. Het beroepsbeeld is gezamenlijk met het werkveld ontwikkeld en wordt duidelijk gedragen door alle betrokkenen van de Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort. De opleiding heeft op basis van het beroepsbeeld een robuust opleidingsprofiel ontworpen waarin de landelijke bekwaamheidseisen, landelijke kennisbases en de Dublin-descriptoren zijn ondergebracht in vijf kerntaken, 24 deeltaken en 72 indicatoren. Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau en de beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding voldoende aangetoond.

In het ALPO-opleidingsprofiel zijn tien deeltaken verzaamd met wetenschappelijke kennis en vaardigheden en daarnaast zijn drie deeltaken op wetenschappelijk niveau toegevoegd. Het panel vindt deze aanvulling en verzwaring passend voor deze afstudeerspecialisatie.

De opleiding heeft een duidelijke visie en heldere ontwerpkaders ontwikkeld om het deeltijdonderwijs te flexibiliseren. De opleiding heeft de kerntaken uit het opleidingsprofiel en de landelijke bekwaamheidseisen en kennisbases op een goede manier vertaald naar leeruitkomsten en op basis hiervan een flexibel onderwijsprogramma ontwikkeld.

De opleiding heeft een breed en langdurig samenwerkingsverband, waaraan veel basisscholen uit de regio deelnemen. Het panel concludeert dat HUpabo op een goede manier basisscholen aan zich weet te binden en actief weet te betrekken bij het ontwikkelen en verbeteren van de opleiding.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het beroepsbeeld is in 2018-2019 vernieuwd en is tot stand gekomen in gezamenlijke sessies van opleiding en werkveld binnen de Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort. Het beroepsbeeld bestaat uit twaalf kenmerken die betrekking hebben op (a) het op een goede manier uitvoeren van de kerntaken van een leraar, (b) het op een professionele manier uitoefenen van het beroep en (c) het beschikken over de gewenste persoonlijke eigenschappen. Samenvattend beschrijft het beroepsbeeld de leraar basisonderwijs als *pedagogisch sensitief, onderzoekend, creatief, communicatief, inspirerend, reflectief, gericht op samenwerking, flexibel, verantwoordelijk, empathisch, kosmopolitisch en betrokken en didactisch handelend*. In het document *Beroepsbeeld leerkracht primair onderwijs Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort* heeft het panel het volledige beroepsbeeld gelezen.

Het panel stelt aan de hand van gesprekken met studenten, docenten en werkveld vast dat het beroepsbeeld breed gedragen wordt en in alle facetten van de opleiding verankerd is. Het beroepsbeeld is niet alleen van toepassing voor de opleiding, maar zou volgens het panel ook gebruikt kunnen worden voor verdere professionalisering na de pabo. Incidenteel gebeurt dit in de praktijk al, zo begreep het panel van een werkveldvertegenwoordiger die het beroepsbeeld gebruikt voor het eigen personeelsbeleid en functioneringsgesprekken op een basisschool. Het panel juicht deze ontwikkeling toe.

Opleidingsvisie en beoogde leerresultaten

Volgens de visie van de opleiding ontwikkelt de student zich tot leraar basisonderwijs aan de hand van twee met elkaar samenhangende dimensies: instrumentele professionaliteit (kennis en vaardigheden) en normatieve professionaliteit (bewustwording en ontwikkeling van de identiteit als leraar). Voor ALPO is ook de ontwikkeling van de student als *scientist practicioner* van belang. Studenten leren het opzetten en uitvoeren van een beperkt wetenschappelijk onderzoek om bij te dragen aan schoolontwikkeling.

De opleiding heeft de opleidingsvisie in samenspraak met het werkveld vertaald naar een opleidingsprofiel. Uitgangspunt hierbij is dat het opleidingsprofiel mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten op robuuste wijze in het curriculum te kunnen verankeren. Dit betekent dat aanpassingen in bijvoorbeeld de landelijke kennisbases eenvoudig door te voeren zijn in het curriculum. Het panel vindt dit een sterk uitgangspunt.

De beoogde leerresultaten zijn gebaseerd op de landelijke bekwaamheidseisen en kennisbases voor leraren basisonderwijs (vastgesteld in 2017 door Vereniging Hogescholen). In het opleidingsprofiel heeft de opleiding de landelijke bekwaamheidseisen en kennisbases, samen met de internationale Dublin-descriptoren, vertaald naar vijf kerntaken:

- Kerntaak 1: de leraar basisonderwijs handelt pedagogisch adequaat
- Kerntaak 2: professioneel voorbereiden en evalueren van onderwijsactiviteiten
- Kerntaak 3: professioneel uitvoeren van onderwijsactiviteiten en volgen en begeleiden van kinderen.
- Kerntaak 4: communiceren, overleggen en samenwerken met ouders, collega's en andere professionals.
- Kerntaak 5: blijven werken aan persoonlijke en professionele groei, kritisch, systematisch en gefundeerd.

Deze kerntaken heeft de opleiding vervolgens uitgewerkt naar 24 deeltaken met 72 indicatoren, ingedeeld in vier opleidingsfases: opleidingsbekwaam (fase 1), basisbekwaam (fase 2), gevorderd bekwaam (fase 3) en startbekwaam (fase 4). Voor de afstudeerfase (niveau startbekwaam) zijn vanuit het opleidingsprofiel leeruitkomsten ontwikkeld waarbij een directe koppeling is gemaakt met de kern- en deeltaken.

Het ALPO-opleidingsprofiel is in de basis gelijk aan het voltijdprofiel. Tien deeltaken zijn verzaamd met wetenschappelijke kennis en vaardigheden en daarnaast zijn drie deeltaken op wetenschappelijk niveau toegevoegd: onderwijs ontwerpen, wetenschappelijk onderzoek doen en een brede pedagogische en onderwijskundige kennisbasis ontwikkelen. Het panel vindt deze aanvulling en verzwaring passend voor een opleiding tot academisch gevormde leraar basisonderwijs.

De beoogde leerresultaten van de sportklas zijn afgestemd op Leergang Vakbekwaam Bewegingsonderwijs, geaccrediteerd door het CPION. De beoogde leerresultaten van de muziekklass zijn afgestemd op het Certificaat Muziekonderwijs (dit is CPION-erkend en opgenomen in het lerarenregister). Deelname aan de sportklas en muziekklass is (deels) extracurriculair, zie standaard 2.

Leeruitkomsten flexibele deeltijdvariant

In de flexibele deeltijdvariant wordt gewerkt met leeruitkomsten. HUpabo heeft de leeruitkomsten direct afgeleid van de kern- en deeltaken uit het opleidingsprofiel en op vier niveaus geformuleerd, passend bij de vier opleidingsfasen (opleidingsbekwaam, basisbekwaam, gevorderd bekwaam en startbekwaam). De leeruitkomsten voor de afstudeerfase (startbekwaam) zijn gelijk aan die van de voltijdvariant. Daarnaast zijn voor de beheersing en toepassing van de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden (de landelijke kennisbases) aparte leeruitkomsten geformuleerd.

Het panel heeft in het document *Flexibele Deeltijdopleiding ITT/HUpabo Verantwoordingsdocument Eindkwalificaties, Toetsing & Onderwijsleeromgeving* teruggezien dat de leeruitkomsten een directe koppeling met de kerntaken uit het opleidingsprofiel hebben en ook duidelijk gerelateerd zijn aan de Dublin-descriptoren. Het panel vindt dat HUpabo de formulering van de leeruitkomsten voor de flexibele deeltijdopleiding goed heeft uitgedacht en helder heeft verantwoord. De leeruitkomsten zijn zo opgesteld dat ze leerwegaafhankelijk zijn en persoonlijke leerroutes mogelijk maken. De leeruitkomsten zijn representatief voor de eindkwalificaties van de opleiding en zijn ontstaan in co-creatie met het werkveld.

Afstemming met het werkveld

De Samenwerkingsovereenkomst Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort maakt structurele afstemming met het regionale werkveld mogelijk. Het panel heeft van werkveldvertegenwoordigers begrepen dat deze samenwerking op een goed georganiseerde en constructieve manier plaatsvindt en leidt tot grote betrokkenheid van de basisscholen bij de opleiding. De focus van Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort ligt in eerste instantie op Samen Opleiden en de ambitie is om de komende jaren Samen Professionaliseren en Samen Onderzoeken verder uit te bouwen. Het panel juicht deze ambitie van harte toe.

Samen Opleiden

Samen Opleiden houdt in dat het opleiden van leraren basisonderwijs binnen de Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort gezien wordt als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van HUpabo en de basisscholen. 'Het samen opleiden wordt binnen onze samenwerking steeds meer echt van ons samen', zegt het werkveld hier zelf over in het Werkveldhoofdstuk. Het panel constateert dat de opleiding de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd heeft in de samenwerking met het werkveld. Dit heeft geresulteerd in een gedeeld beroepsbeeld en een grote betrokkenheid van de partnerscholen bij de ontwikkeling van het curriculum. Vooral bij de ontwikkeling van de flexibele deeltijdvariant is het werkveld sterk betrokken geweest. Werkveldvertegenwoordigers geven aan dat het leren in de praktijk daardoor een belangrijk onderdeel en uitgangspunt is geworden van het curriculum.

Samen Professionaliseren

Samen Professionaliseren is nog in ontwikkeling binnen de Opleidingsschool en heeft al geresulteerd in een informatiepakket (SPIL) voor de begeleiding van startende leraren op

basisscholen. Ook heeft het panel van werkveldvertegenwoordigers begrepen dat een start is gemaakt met het samen voorbereiden op de Beroepsregistratie (BRLO). Daarnaast is in 2016 de Thijssen Alumni Kring (TAK) opgericht. TAK richt zich op het begeleiden van beginnende leraren, biedt professionaliseringsactiviteiten aan en bevordert de totstandkoming van een alumninetwerk. Het panel heeft van zowel de opleiding als werkveldvertegenwoordigers begrepen dat zij Samen Professionaliseren verder willen uitbouwen door het gezamenlijk ontwikkelde beroepsbeeld als een opstap te gebruiken voor verdere gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten en nascholing. Het panel ondersteunt deze ontwikkeling van harte.

Samen Onderzoeken

Samen Onderzoeken ziet het panel terug in de onderzoeksmatige manier waarop het curriculum continu wordt verbeterd op basis van evaluatie en onderzoek. Hierin werkt de opleiding nauw samen met lectoraten van de kenniscentra van Hogeschool Utrecht. Zo hebben docenten en onderzoekers betrokken bij het lectoraat Methodologie van Praktijkgericht Onderzoek een belangrijke rol gespeeld bij de implementatie van onderzoekend werken in het curriculum van HUpabo. Samen Onderzoeken ziet het panel ook terug in onderzoeksprojecten waarin HUpabo samen met andere kennispartners en basisscholen participeert. Een recent voorbeeld is de Werkplaats Onderwijsonderzoek Utrecht (WOU), waarin drie grote Utrechtse schoolbesturen voor primair onderwijs (KSU, PCOU en SPO Utrecht) samenwerken met de Utrechtse hogescholen met een lerarenopleiding voor primair onderwijs (HUpabo en Marnix Academie), Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Universiteit Utrecht en de Universiteit voor Humanistiek om de onderzoekscultuur op basisscholen te stimuleren. In de zomer van 2020 wordt WOU opgevolgd door WOU-Gelijke Onderwijskansen (WOU-GO), versterkt met kennisinstituut Sardes. Dit project heeft als doel om het taal- en leesonderwijs op basisscholen een impuls te geven door middel van praktijkonderzoek. Het panel is positief over de onderzoeksgedreven werkwijze van HUpabo en de samenwerking die de opleiding zoekt met de HU-lectoraten, UU, andere kennispartners en basisscholen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

De sterke praktijkgerichtheid en de aansluiting op de individuele behoeften van studenten, in combinatie met de fundering aan de hand van de landelijke kennisbases, maken dat de opleiding een gedegen curriculum heeft. HUpabo werkt voortdurend aan innovatie van de opleiding en doet dit op een goed doordachte en onderbouwde werkwijze. De sterke curriculumcommissie van de opleiding speelt hierbij een belangrijke rol. De onderzoeksmatige werkwijze van de opleiding zou aan kracht kunnen winnen door de peerreview met andere pabo's structureler en systematischer in te bedden in de interne kwaliteitszorgcyclus.

Een mooie innovatie in het reguliere voltijdprogramma is de ontwikkeling van profileringsmogelijkheden, zoals de sportklas en muziekklas. De goede wisselwerking tussen HUpabo en UU maakt dat ALPO een sterk onderwijsprogramma heeft om studenten op te leiden tot universitair gevormde leraren basisonderwijs. Een aandachtspunt voor zowel het reguliere voltijdonderwijs als ALPO is het vinden van een goede balans tussen de noodzakelijke breedte van het vakkenaanbod en de gewenste diepgang van het onderwijs. De opleiding zou nog beter kunnen aansluiten bij de behoeften van studenten door de (klassikale en online) contactmomenten relevanter en effectiever te maken.

In de flexibele deeltijdvariant slaagt de opleiding al goed in het afstemmen van de onderwijsleeromgeving op de persoonlijke behoeften van studenten. Het flexibele onderwijsconcept is goed uitgedacht en uitgewerkt, vooral als het gaat om de mogelijkheden om de opleiding in eigen tempo te doorlopen. Dit schept een goede basis om de komende jaren de flexibilisering van de andere dimensies, zoals tijd en werkvormen, een verdere impuls te geven. Toegang tot de cursusinformatie in de informatiesystemen is soms nog te sterk leerweggebonden. Door deeltijdstudenten volledige toegang te geven tot de cursusinformatie kan de opleiding studenten nog beter faciliteren bij het opstellen van een persoonlijke leerroute.

HUpabo kent een enthousiast en deskundig docententeam en heeft de begeleiding van studenten goed op orde. Een sterk punt van de opleiding is dat studenten zich gezien, gehoord en gekend voelen. De opleiding heeft een duidelijke visie op Samen Opleiden en is bezig met de implementatie hiervan. Een volgende stap is om Samen Professionaliseren verder uit te werken door de rol van de instituutsopleiders in de opleidingsscholen te versterken en meer aandacht te geven aan de professionalisering van praktijkopleiders.

Onderbouwing

Onderwijsconcept

HUpabo beoogt een leeromgeving te bieden met een geïntegreerd leeraanbod, waarin authentieke praktijkervaringen verbonden worden met theoretische kennis en inzichten. Vergaande integratie en samenwerking tussen de opleidingsschool (beroepspraktijk) en het opleidingsinstituut (HUpabo) leidt tot een leeromgeving op de grens van opleiding en praktijk. Bij de vormgeving van de flexibele deeltijdopleiding is het creëren van een dergelijke grenspraktijk onderzocht en uitgewerkt aan de hand van het kwadrantenmodel 'hybride leeromgeving' van Zitter en Hoeve. Het panel heeft in de *Zelfevaluatie* en de *Onderwijsvisie Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort* gelezen hoe de opleiding de vier kwadranten (geconstrueerd acquisitie, geconstrueerd participatie, realistische participatie en realistische acquisitie) heeft vervlochten tot een hybride leeromgeving, waarbij eenheden van leeruitkomsten, gespecificeerd naar opleidingsfase, de ruggengraat vormen. *Blended learning* wordt gebruikt om de leeromgeving in te richten. De *blend* bestaat uit klassikaal onderwijs, leren op de werkplek, leerteamlernen en online leren. De opleiding heeft deze vier onderdelen verder uitgewerkt tot een praktijkgericht en studentgericht curriculum aan de hand van de kwadranten en de dimensies van professionele ontwikkeling (instrumenteel en normatief) uit het opleidingsprofiel.

Het panel heeft begrepen dat bovenstaande uitgangspunten ook gebruikt zullen worden om het curriculum van de reguliere voltijdopleiding en ALPO in de nabije toekomst aan te passen tot hybride, flexibele leeromgevingen. Het panel is hierover in beginsel positief en wil er wel op wijzen dat de doelgroepen van de flexibele deeltijd, reguliere voltijd en ALPO onderling nogal verschillen. Deze diversiteit vraagt mogelijk ook om verschillen in de vormgeving van het programma, zoals een andere (*blended*) leeromgeving. De zeven dimensies van flexibilisering die centraal staan in de vormgeving van het flexibele deeltijdonderwijs kunnen volgens het panel ook de basis vormen voor flexibilisering van de reguliere voltijdopleiding en ALPO. Door de zeven dimensies van flexibilisering te bespreken met verschillende doelgroepen kan de opleiding zoeken naar meer maatwerk in het opleidingsonderwijs, passend bij de behoeften van de specifieke studenten.

Curriculum

Voor de invulling van het curriculum zijn de kern- en deeltaken uit het opleidingsprofiel nader gespecificeerd in aspecten per fase van de opleiding. De specificaties per deeltaak per indicator vormen daarbij vanaf fase 1 tot en met fase 4 doorlopende leerlijnen. De opleiding is opgebouwd uit een propedeuse (fase 1) en een hoofdfase (fase 2-4). In alle fases is sprake van werkpleklernen (praktijkstages). In de hoofdfase is ruimte voor profilering en de opleiding wordt afgesloten met een afstudeerfase.

De theoretische fundering van de opleiding wordt gevormd door de landelijk vastgestelde kennisbases. In het curriculum zijn de inhoud van de kennisbases duidelijk terug te zien. Het panel heeft in verantwoordingsdocumenten van de opleiding gezien dat alle kennisbases gedekt worden door het geheel van onderwijseenheden en dat zij in verschillende opleidingsfases en op verschillende niveaus terugkomen. Het panel constateert dat de opleidingsvisie duidelijk vertaald is in het curriculum en dat het ontwikkelen van instrumentele professionaliteit ten grondslag ligt aan het onderwijs in alle opleidingsfases. Het ontwikkelen van normatieve professionaliteit heeft het panel met name teruggezien in het eindassessment van de voltijdvariant en in de leerteamlijn van de deeltijdvariant.

De verbinding met UU en de verschillende lectoraten van de HU heeft zich vertaald in een sterk *evidence informed* curriculum. Het panel heeft kennis genomen van verschillende voorbeelden waarin onderzoek de basis vormt voor de inhoud of didactische aanpak van het onderwijs. Eén van deze voorbeelden is het 'Project beter leren lesgeven'. In dit project heeft HUpabo samen met het lectoraat (Meertalige) Geletterdheid en het werkveld een coachingsaanpak voor pabostudenten ontwikkeld, gebaseerd op onderzoek naar effectieve professionele ontwikkeling van studenten.

In 2018-2019 is het afstudeerprogramma van de reguliere voltijd en het flexibele deeltijdcurriculum herzien en is het onderzoekend vermogen geïntegreerd in vier beroepsopdrachten die in de praktijk worden uitgevoerd. Het panel is positief over deze aanpassing en constateert dat praktijkgericht onderzoek op deze manier meer betekenis krijgt voor het handelen van de toekomstige leraar basisonderwijs. In het ALPO-curriculum vormt onderzoek een rode draad door het gehele curriculum. ALPO-studenten doen zowel ervaring met praktijkgericht als wetenschappelijk onderzoek op.

Het panel constateert dat het curriculum praktijkgericht is en ontstaan is uit co-creatie tussen HUpabo en de opleidingsscholen. Werkveldvertegenwoordigers geven in gesprek met het panel aan dat zij het opleiden van nieuwe basisschoolleraren echt als gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. Deze verantwoordelijkheid wordt door steeds meer schoolbesturen gevoeld, wat blijkt uit het toenemende aantal scholen dat zich aansluit bij Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort. De Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort heeft een kernteam Samen Opleiden, waarin zowel HUpabo als de basisscholen vertegenwoordigd zijn. Dit kernteam is verantwoordelijk voor de uitwerking van het werkplekleren. De praktijkgerichtheid van het curriculum blijkt ook uit de verwevenheid van het werkplekleren met de inhoudelijke onderwijseenheden. Studenten voeren voor elke onderwijseenheid opdrachten uit op de werkplek, die leiden tot één of meerdere beroepsproducten.

Het panel heeft tot grote tevredenheid gemerkt dat de curriculumcommissie actief is. De curriculumcommissie stelt jaarlijks een jaarplan op met focuspunten en voert elke periode een evaluatie van het onderwijs uit. In de rapportages van de curriculumcommissie heeft het panel gezien dat deze evaluaties leiden tot concrete adviezen om het onderwijs en de toetsing te verbeteren, waarbij ook een indicatie gegeven wordt van de urgentie van de aanpassingen en de benodigde ontwikkeltijd. Ook monitort de curriculumcommissie ontwikkelingen in de opleiding. In 2019-2020 heeft de curriculumcommissie bijvoorbeeld de invoering van het eerste en tweede jaar van de sportklas gemonitord om, samen met docenten, het ontwerp voor de komende jaren verder uit te werken. HUpabo werkt ook aan kwaliteitsverbetering met pabo's van HAN, Hogeschool van Amsterdam, Inholland en LOI Hogeschool in het cluster Midden, onder andere door gezamenlijke intervisie en collegiale feedback (peerreview) te organiseren. Het panel is enthousiast over deze samenwerking, maar heeft ook de indruk gekregen dat de peerreview nog vooral gericht is op kennisdeling en daardoor voornamelijk een enthousiasmerende functie heeft. Het panel zou de opleiding willen aansporen om collegiale feedback op meer structurele wijze in te bedden in de kwaliteitszorgcyclus van de opleiding, zodat uitkomsten van peerreviewsessies terecht komen bij de curriculumcommissie en vervolgens op maat kunnen bieden tot verdere verbetering van het onderwijs.

Hieronder worden specifieke kenmerken van de verschillende curricula (voltijd, ALPO en deeltijd flex) beschreven. Schematische overzichten van de curricula zijn te vinden in bijlage 3.

Curriculum Voltijd

Het curriculum van de voltijdvariant is cumulatief en concentrisch opgebouwd. Kennis en vaardigheden komen op een steeds toenemend niveau van beheersing terug in verschillende opleidingsfases. In de Studie en Werklijn vinden de praktijkstages (het werkplekleren) plaats en de studiebegeleiding. De stages vinden afwisselend plaats in de onderbouw (basisschoolgroep 1-2-3-4) en de bovenbouw (basisschoolgroep 5-6-7-8).

In september 2018 is de sportklas ingevoerd, waarmee studenten binnen de nominale studieduur de bevoegdheid voor vakspecialist bewegingsonderwijs kunnen behalen als aanvulling op het pabodiploma. Er is veel animo voor de sportklas, met name onder mannelijke studenten. Dit vindt het panel positief, omdat het de afgelopen jaren steeds moeilijker is gebleken om mannen naar de pabo te trekken. In fase 1 vormt de sportklas een aanvulling op de propedeuse. Studenten volgen in deze fase de aanvullende cursus Bewegingsonderwijs (5 EC), waarbij ze zelf sporten en leren om lessen en activiteiten rondom beweging op te zetten en uit te voeren. In de hoofdfase in jaar 2 en 3 zetten studenten hun keuzeruimte in voor het sportonderwijs (respectievelijk 5 en 10 EC). De eerste lichter studenten van de sportklas is enthousiast over de meerwaarde die de sportklas iedt.

De goede ervaringen met de sportklas hebben de opleiding ertoe aangezet om in 2019-2020 ook een muziekklass te organiseren, die leidt tot het behalen van de certificering van vakspecialist muziek. De muziekklass vormt tijdens de eerste drie jaar van de pabo een supplement op het reguliere programma (totaal 10 EC). Het traject start in semester 2 van jaar 1 en loopt door in jaar 2 en 3 doorlopen. Studenten werken aan de eigen muziekvaardigheid, krijgen les over vakdidactiek muziek en leren samenwerken met externe instanties op het gebied van muziekonderwijs.

Het panel vindt het creëren van deze (aanvullende) profileringsmogelijkheden binnen het onderwijsprogramma een positieve ontwikkeling, die past bij een studentgerichte opleiding. De studentgerichtheid blijkt ook uit de mogelijkheid die de opleiding biedt om een individueel traject te volgen, niet alleen in de deeltijd-, maar ook in de voltijdvariant. Zo heeft het panel met een student gesproken met een universitair bachelordiploma die op basis van deze vooropleiding een individueel, versneld traject volgt. Het panel vindt het positief dat de opleiding op deze wijze inspeelt op individuele behoeften van studenten.

Het reguliere voltijdcurriculum biedt ruimte voor eigen keuzes en persoonlijke profilering. Zo kunnen studenten in het tweede jaar kiezen uit Kunst, Bewegingsonderwijs of Vernieuwingsonderwijs. Ook in het derde jaar zijn er diverse keuzemogelijkheden en in het vierde jaar is er een profileringsruimte van 30 EC. Studenten kunnen deze ruimte vullen met een minor uit het aanbod van de gehele HU. In studiejaar 2019-2020 bood ITT zelf de volgende minoren aan: Bewegingsonderwijs; Teaching Abroad; Filosofie, Wereldreligies & Spiritualiteit; Spelend Wijs in groep 1 & 2; Music 4 the Millions; en Oriëntatie op het primair onderwijs. Studenten kunnen na goedkeuring van de examencommissie ook een minor buiten de HU volgen.

Het panel constateert dat het voltijdcurriculum uit een groot aantal onderwijseenheden bestaat. De meeste onderwijseenheden hebben een omvang van 5 EC en in sommige gevallen zijn meerdere kennisgebieden gecombineerd in één onderwijseenheid. Een voorbeeld is de onderwijseenheid 'Ontdekken van de wereld' (5 EC) in fase 2, waarin de kennisbases Onderwijskunde & Pedagogiek, Aardrijkskunde en ICT gecombineerd worden. Studenten volgen gedurende vijf weken elke week een hoorcollege en een werkcollege Onderwijskunde &

Pedagogiek, een hoorcollege en een werkcollege Aardrijkskunde, een werkcollege ICT en tweemaal een werkcollege Beeldende vorming en doen een excursie op het gebied van Aardrijkskunde en ICT. Studenten geven aan dat de verschillende kennisgebieden voldoende aandacht krijgen en dat de afstemming binnen de onderwijseenheden op orde is. Ook vinden zij het positief dat ze leren om vakgebieden in hun eigen lessen in het basisonderwijs te integreren. Studenten vinden het echter lastig om het overzicht te bewaren in een periode door het grote aantal onderwijseenheden en het werken met gecombineerde kennisgebieden. Ook ervaren zij dat het aantal klassikale contactmomenten tijdens een periode groot is, maar dat niet alle lessen in hun ogen even relevant zijn. Het panel vindt de indeling in het aantal EC's en het vinden van een balans tussen versnippering en diepgang een aandachtspunt. Het panel heeft gemerkt dat studenten goede ideeën hebben om de contactmomenten relevanter en effectiever te maken. Hier ligt een kans om het onderwijs beter aan te laten sluiten op de behoeften van de studenten en het panel raadt de opleiding aan om dit, samen met studenten, nader te onderzoeken en hen bij deze onderwijsverbetering als belanghebbenden stem en invloed te geven.

Curriculum ALPO

ALPO benadrukt de wetenschappelijke vorming en kennisontwikkeling, onderzoeksvaardigheden en ontwerp- en adviesvaardigheden, met oog op het kunnen vervullen van een voortrekkersrol binnen de school bij professionele ontwikkeling, onderzoek, schoolontwikkeling, onderwijsverbetering en innovatie. Het opleidingsprofiel is daartoe verzaamd met wetenschappelijke kennis, en uitgebreid met nieuwe deeltaken ten aanzien van onderwijs ontwerpen, wetenschappelijk onderzoek doen en het ontwikkelen van een brede pedagogische en onderwijskundige kennisbasis. Dit is terug te zien in het ontwerp van het curriculum, waarin vijftien onderwijseenheden door de UU worden verzorgd. Deze onderwijseenheden hebben een omvang van 7,5 EC, zoals gebruikelijk is aan de UU. De onderwijseenheden die door HUpabo verzorgd worden, zijn over het algemeen kleiner dan 5 EC. De onderwijseenheden zijn verkort ten opzichte van de reguliere voltijdvariant, omdat zij zijn afgestemd op het instroomniveau van de studenten (vwo). Dit houdt in dat studenten zich zelfstandig een deel van de leerstof eigen moeten maken. De klassikale contactmomenten richten zich niet op kennisoverdracht, maar op toepassing van kennis en didactiek. ALPO-studenten geven aan dat zij soms diepgang missen in de lessen. Als voorbeeld noemen zij de kennisbasis rekenen die in het eerste en tweede jaar op het programma staat. Studenten leren hoe ze de stof aan basisschoolkinderen moeten aanleren, maar zouden zelf ook dit leerproces willen doormaken met sommen op hun eigen niveau in plaats van op basisschoolniveau. Ook geven studenten aan dat de veelheid aan opdrachten soms ten koste gaat van de diepgang. Net als bij het reguliere voltijdprogramma constateert het panel dat de opleiding nog beter zou kunnen aansluiten op de behoeften van studenten door de contactmomenten effectiever en relevanter te maken.

ALPO-studenten vullen de profileringsruimte binnen de opleiding in met verplichte onderwijseenheden uit het reguliere bachelorprogramma Onderwijswetenschappen van de UU. De ALPO-studenten kunnen verder kiezen tussen een profiel Kunst of een profiel Wereldoriëntatie en daarnaast tussen cursussen Wetenschap en Technologie of cursussen Vernieuwingsonderwijs. Deze cursussen worden verzorgd vanuit de HU.

De wisselwerking tussen HUpabo en UU verloopt goed, zo heeft het panel van zowel studenten als docenten begrepen. De communicatie tussen HUpabo en UU is volgens studenten de afgelopen jaren verbeterd en er is een goed werkbaar gecombineerd rooster. Ook is er vorig jaar een gezamenlijk format voor de studiehandleiding in gebruik genomen. Ten aanzien van de opleidingscholen kan de communicatie verbeterd worden volgens studenten. Bij het zoeken van

een stage ondervinden studenten namelijk dat basisscholen niet altijd op de hoogte zijn van het doel en de inhoud van ALPO. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding hier aandacht aan besteedt.

Curriculum flexibele deeltijdopleiding

Het uitgangspunt van het curriculum van de flexibele deeltijd is dat studenten zoveel mogelijk zelf de regie kunnen nemen over hun leer- en ontwikkelproces. HUpabo heeft het curriculum geflexibiliseerd aan de hand van zeven dimensies:

- Tempo: studenten kunnen in eigen tempo deelnemen aan de opleiding (versnellen en vertragen)
- Tijd: twee instroommomenten per jaar; keuze in de volgorde van onderwijseenheden; keuze uit verschillende momenten van contactonderwijs.
- Locatie: onderwijs op de opleidingslocatie en onderwijs op de eigen werkplek (dit geldt ook voor de voltijd)
- Inhoud: eigen invulling en inkleuring van leeractiviteiten door (deels) open inhouden; maatwerktrajecten die aansluiten bij wat de student al kent en kan; afstemming van de inhoud van leeractiviteiten op behoeften en mogelijkheden van de werkplek.
- Werkvormen: werkvormen geven ruimte voor eigen initiatief en zelfsturing (intervisie, *blended learning*, projectonderwijs).
- Toetsing: keuze uit verschillende toetsmomenten, leerwegaafhankelijke toetsen, tussentijdse formatieve beoordeling; betrokkenheid werkveld bij de beoordeling (dit geldt ook voor de voltijd).
- Begeleiding op maat, passend bij kwaliteiten, behoeften en ambities van de student; begeleiding tijdens onderwijscontacturen, op de werkplek en online; begeleiding bij de invulling van de leerroute en vaststelling van de onderwijsovereenkomst.

Het onderwijs wordt aangeboden in eenheden van 5 of meer EC waarbij de EC zijn gekoppeld aan de toetsen en niet aan het volgen van het onderwijsaanbod. De meeste onderwijseenheden omvatten een beroepsproduct van 10 EC en een kennistoets van 5 EC. Iedere onderwijseenheid wordt tweemaal per jaar aangeboden.

Iedere student start de flexibele deeltijdopleiding met een oriëntatiefase, als onderdeel van het leerteamleren. De oriëntatiefase bereidt de student voor op het leerroutegesprek, waarin samen met de leerteambegeleider een persoonlijke leerroute besproken wordt. Deze leerroute vormt de basis van de onderwijsovereenkomst tussen student en opleiding. De leeruitkomsten en het toetshuis zijn voor alle deeltijdstudenten hetzelfde. De opleiding heeft twee studieroutes ontwikkeld: een versnelde route (flex-versneld) met meer zelfstudie en de mogelijkheid om het onderwijsaanbod van twee studiefases tegelijkertijd te volgen. En daarnaast een reguliere route (flex-regulier) waarin meer ruimte is voor *face-to-face* onderwijs en studenten één studiefase tegelijkertijd volgen. Afhankelijk van de behoeften van studenten volgen zij één van beide varianten of wisselen zij tussen de varianten. Op deze manier beoogt de opleiding gestandaardiseerd maatwerk te bieden.

Het leerteamleren vormt een rode draad in het flexibele curriculum. Studenten zijn positief over het leerteam en hun leerteambegeleider. De gezamenlijke bijeenkomsten van het leerteam helpen studenten om hun persoonlijke route vorm te geven en te leren van elkaars ervaringen.

Het panel constateert dat HUpabo het flexibele concept goed heeft uitgedacht en uitgewerkt. De onderwijsomgeving van de flexibele deeltijdopleiding is nog volop in ontwikkeling en is de

afgelopen twee jaar aangepast op basis van ervaringen van studenten en docenten. De mogelijkheden voor studenten om in eigen tempo deel te nemen aan de opleiding zijn al sterk ontwikkeld, naar tevredenheid van studenten. Ook geeft de opleiding studenten veel keuzemogelijkheden ten aanzien van de inhoud van het curriculum, is zij bezig met de ontwikkeling van leerwegaafhankelijk toetsen (zie standaard 3) en is de begeleiding van studenten bij het inrichten van hun persoonlijke leerroute goed op orde. Het panel heeft ook gemerkt dat de opleiding luistert naar signalen van studenten en oplossingen zoekt. Zo konden studenten met een mbo-achtergrond tot voor kort niet eenvoudig versnellen in de opleiding. Ook met deze studenten wordt nu gezocht naar de mogelijkheden voor persoonlijke leerroutes.

De inrichting van de opleiding in vier fases en vaste periodes maakt dat de mogelijkheid tot persoonlijke leerroutes en versnellen wel een limiet heeft. Versnellen is vooral mogelijk door de concentrische opzet van de toetsing in fase 1 en 2 (zie standaard 3). Studenten geven aan dat de toegang tot de onderwijssystemen niet volledig open staat, maar gebonden is aan de fase(s) waarvoor zij ingeschreven zijn. Hierdoor kunnen studenten niet alle informatie van alle onderwijseenheden inzien, waardoor het voor hen lastig te bepalen is welke leerroute het beste bij hun persoonlijke situatie past. Het panel vindt het voor een flexibele deeltijdopleiding passend om de toegang tot onderwijsinformatie en onderwijssystemen zoveel mogelijk open te stellen.

Blended learning bestaat uit een combinatie van klassikaal onderwijs, leren op de werkplek, leerteamlernen en online leren via de online leeromgeving Canvas. Het panel heeft van studenten begrepen dat het *blended learning* nog in ontwikkeling is, er zijn nog behoorlijk wat klassikale colleges en bijeenkomsten van leerteams. In het voorjaar van 2020 is vanwege de Covid-19 crisis volledig overgeschakeld naar online lessen. Het panel heeft van flexibele deeltijdstudenten begrepen dat zij dit als prettig hebben ervaren. Het online aanbieden van onderwijs geeft hen nog meer mogelijkheden om een eigen leerroute in te richten en uit verschillende momenten van (online) contactonderwijs te kiezen. Zo vertelde een student dat het online onderwijs mogelijk maakt om afwisselend overdag en in de avond deel te nemen aan onderwijsmomenten, waardoor het beter lukt om de studie af te stemmen op het werkpleklernen en de privésituatie. Het panel denkt dat de ervaringen die opgedaan zijn tijdens de Covid-19 crisis voor een versnelling van de flexibilisering van het onderwijs kunnen gaan zorgen. Het panel spoort de opleiding aan om samen met studenten lessen te trekken uit deze periode en de positieve punten vast te houden en te blijven benutten in haar opleidingsonderwijs.

Instream

De verschillende varianten zijn gericht op verschillende doelgroepen. Het voltijdprogramma richt zich op afgestudeerden van havo, vwo of mbo-4. Studenten met onvoldoende vooropleiding zijn toelaatbaar na het behalen van de 21+ capaciteitstoets. De specialisatie ALPO is toegankelijk voor studenten met een vwo-diploma of een propedeuse hbo/wo.

Het flexibele deeltijdprogramma heeft twee doelgroepen: (1) studenten met een afgeronde hbo-opleiding of wo-bacheloropleiding en (2) studenten met een havo-, vwo- of mbo-4 diploma. De route flex-versneld is in eerste instantie ontworpen voor de eerste doelgroep en de route flex-regulier sluit aan bij de tweede doelgroep. Zoals hierboven beschreven, wordt met elke student echter een persoonlijke leerroute vastgesteld die past bij de kennis, ervaring en persoonlijke situatie van de student.

Begeleiding

Studenten van de reguliere voltijdvariant, ALPO en de deeltijdvariant zijn positief over de kwaliteit en intensiteit van de studiebegeleiding. In de reguliere voltijdvariant en ALPO hebben studenten een studieloopbaanbegeleider (slb'er). De reguliere voltijdvariant werkt daarnaast met een tutorsysteem: derdejaarsstudenten begeleiden eerste- en tweedejaarsstudenten samen met de studieloopbaanbegeleider. Tijdens bijeenkomsten van de klas met de studieloopbaanbegeleider worden de kerntaken van de leraar besproken. Studenten hebben daarnaast twee individuele gesprekken per jaar met hun slb'er: om het portfolio te bespreken en bij de tweede stage. Tussendoor is individueel contact tussen student en slb'er mogelijk, bijvoorbeeld als studenten problemen hebben of willen versnellen.

ALPO-studenten hebben een slb'er vanuit HUpabo en een slb'er vanuit UU. In studiejaar 2018-2019 is gewerkt aan betere afstemming tussen HUpabo en UU omtrent de studiebegeleiding. Er is meer contact tussen de verschillende slb'ers en bij de studieloopbaanbegeleiding is aandacht gekomen voor de ontwikkeling van de dubbele beroepsidentiteit (leraar basisonderwijs en onderwijskundige). Studenten hebben het panel verteld dat deze verbetering voor hen merkbaar is. Zij zijn positief over de betrokkenheid van begeleiders en de samenwerking tussen HUpabo en UU.

In de flexibele deeltijdopleiding vindt begeleiding plaats door de leerteambegeleider. De begeleiding bestaat zowel uit individuele contacten van de begeleider met studenten als bijeenkomsten met het gehele leerteam en begeleider. De gesprekken gaan over het inrichten van de persoonlijke leerroute, het aanvragen van vrijstellingen en plannen van toetsen, maar ook over het vormgeven van het narratief zelfportret, onderzoekend vermogen en pedagogisch handelen.

Studenten voelen zich gehoord door de opleiding. Via de panelgesprekken kunnen studenten verbeterpunten aandragen en de opleiding maakt hier vervolgens concreet werk van. Een voorbeeld is aanpassing van de studiebelasting in het reguliere voltijdprogramma naar aanleiding van ervaren piekbelasting in het eerste semester door studenten. De opleiding heeft de spreiding van onderwijs en toetsing samen met studenten bekeken en aangepast in het daaropvolgende studiejaar. De aanpassingen zijn door de opleiding gemonitord en worden positief gewaardeerd door studenten. Het panel is positief over de manier waarop de opleiding naar de ervaringen van studenten luistert en handelt. Hupabo zorgt er zichtbaar voor dat studenten stem en invloed krijgen in haar opleidingsonderwijs.

Begeleiding van het werkplekleren

Vanuit HUpabo is aan elke basisschool uit het samenwerkingsverband Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort een instituutsbegeleider gekoppeld. Elke school heeft een opgeleide schoolopleider, die goed op de hoogte is van de inrichting van het curriculum en de eisen die aan de inrichting en beoordeling van het werkplekleren gesteld worden. De dagelijkse begeleiding van het werkplekleren op de basisscholen is in handen van praktijkopleiders. Studenten zijn over het algemeen positief over de begeleiding van het werkplekleren, zowel vanuit HUpabo als de basisschool. Als aandachtspunt noemen studenten een nog betere afstemming tussen zowel de verschillende instituutsbegeleiders onderling, als tussen de instituutsbegeleiders en praktijkbegeleiders, om eenduidige begeleiding zoveel mogelijk te stroomlijnen.

Docenten

De docenten werken in vier basisteams: een voltijdteam, een deeltijdteam, een ALPO-team en een afstudeerteam. Deze teams werken locatie-onafhankelijk. Het panel heeft gezien dat de scholing en kwalificatie van de docenten goed op orde is. Zo heeft 97% van de docenten minimaal een masteropleiding en 16% van deze docenten heeft een PhD-kwalificatie behaald of is hier mee bezig. Binnen het docententeam heeft 86% een Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid of Basiskwalificatie Examinering, waarvan 7% ook een Seniorkwalificatie Examinering. Docenten onderhouden een goede relatie met het werkveld en zijn regelmatig betrokken bij onderzoeksactiviteiten.

Het panel heeft uit de documentatie en de gesprekken kunnen opmaken dat docenten een hoge mate van werkplezier ervaren, maar ook dat de werkdruk hoog is. Het panel vindt het positief dat het management hier oog voor heeft en naar oplossingen zoekt.

Samenwerking met het werkveld

Werkveldvertegenwoordigers waren in gesprek met het panel positief over de samenwerking met HUpabo en geven aan dat de instituutsopleiders hierin een cruciale schakel zijn. Zij vormen het gezicht van de opleiding naar schoolopleiders toe en zijn vaste aanspreekpunten. Instituutsopleiders bezoeken de basisscholen waaraan zij gekoppeld zijn regelmatig. Daarnaast ontmoeten instituutsopleiders en schoolopleiders elkaar tijdens activiteiten van de bestuursnetwerken van basisscholen, waarop HUpabo is aangesloten. De werkveldvertegenwoordigers noemen het verder ontwikkelen van Samen Professionaliseren als aandachtspunt. Deze ontwikkeling zou moeten leiden tot een meer inhoudelijke rol van de instituutsopleiders in de opleidingsscholen en betere opleiding van de praktijkopleiders. De instituutsopleiders spelen nu vooral een rol in de beoordeling van studenten en meer inhoudelijke inbreng zou kwaliteitsverhogend kunnen zijn bij het Samen Opleiden en de schoolontwikkeling. Ook verdient de professionalisering van praktijkopleiders meer aandacht. Praktijkopleiders worden op dit moment opgeleid door de eigen school- en instituutsopleider, maar het ontbreekt aan een overkoepelend opleidingsaanbod. Het panel vindt het belangrijk dat hier de komende periode meer aandacht voor komt.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Het panel concludeert dat de verantwoordelijkheden rondom toetsing goed zijn belegd in de opleiding. De examencommissie heeft een sterk onafhankelijke positie en voert haar wettelijke taken goed uit. De verschillende borgingscommissies gaan onderzoeksmatig te werk bij het monitoren van de kwaliteit van toetsing en van het eindniveau. Dit resulteert in gerichte adviezen ter verbetering aan het managementteam, die deze adviezen adequaat ter hand neemt om verbeteringen in de toetsing door te voeren. Het panel herkent in deze werkwijze een PDSA-cyclus: 'Plan, Do, Study, Act'.

Het nieuwe toetsbeleid geeft vorm en inhoud aan een verantwoorde manier van toetsen met een duidelijk uitgewerkte beoordelingssystematiek op basis van taxonomieën en toetsmatrijzen. Het aantal toetsen in de voltijdvariant is hoog en het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de toetsing efficiënter in te richten. De toetsing in de deeltijdvariant is niet gekoppeld aan specifieke leerroutes. Het panel is positief over de concentrische opzet van de toetsing in de flexibele deeltijdvariant.

De opleiding kent een grote variatie aan toetsen, waarbij een duidelijke rol is weggelegd voor het maken van beroepsproducten. De toetsen zijn zo opgezet dat studenten in staat gesteld worden om hun kennis en bekwaamheden op het juiste niveau aan te tonen. De koppeling tussen de beoogde leerresultaten, de landelijke kennisbases en de kennistoetsen is inzichtelijk, maar bij de beroepsproducten ziet het panel deze koppeling minder goed terug. De opleiding zou deze relatie explicieter moeten beschrijven om de koppeling nog beter te kunnen verantwoorden en volledig transparant naar studenten toe te kunnen zijn.

De beoordeling van de kennistoetsen en beroepsproducten is navolgbaar en studenten krijgen voldoende feedback op hun prestaties. Bij de beoordeling van het werkplekleren wordt het beoordelingsinstrument Scorion nog niet eenduidig gebruikt. Dit kan verbeterd worden door duidelijke afspraken te maken over het gebruik en de interpretatie van Scorion. De opleiding heeft de professionalisering van examinatoren goed op orde en een mooie vervolgstap zou zijn om schoolopleiders te professionaliseren in hun rol als medebeoordelaar van het werkplekleren.

Onderbouwing

De opleiding heeft in 2019 een nieuw toetsbeleid ontwikkeld, op basis van het HU Toetskader. Het toetsbeleid beschrijft de uitgangspunten en keuzes van HUpabo voor toetsing, zoals de beoordeling van het werkplekleren, leerwegaafhankelijk toetsen en concentrisch toetsen. Ook beschrijft het toetsbeleid de toetsprogramma's van de opleiding, regelingen met betrekking tot de uitvoering van toetsing en toetskwaliteit, de taxonomie en de PDCA-cyclus rondom toetsing. In de nieuwe taxonomie heeft de Dublin-descriptor 'oordeelsvorming' een meer prominente plaats gekregen. In 2019-2020 hebben docenten hun toetsmatrijzen aangepast op basis van de nieuwe

taxonomie. Het panel constateert dat het toetsbeleid gedegen onderbouwd is en duidelijke handvatten biedt voor de constructie, uitvoering en beoordeling van toetsen.

Toetssysteem van de voltijdvariant

In de voltijdvariant en ALPO worden alle kern- en deeltaken getoetst. Elke onderwijseenheid kent een kennistoets en een beroepsproduct. De eerste twee jaar ligt de nadruk op het toetsen van kennis en vakinhoud, in het derde en vierde jaar is meer focus op werkplekleren en de toepassing van kennis. De landelijke kennistoetsen zijn opgenomen in het toetsprogramma en zijn een verplicht onderdeel om de opleiding af te kunnen ronden.

Sommige onderwijseenheden zijn, zoals bij standaard 2 beschreven, een combinatie van verschillende kennisgebieden. Deze onderwijseenheden hebben gecombineerde kennistoetsen. Een voorbeeld is 'Taal en zaakvakken' (5 EC) uit fase 2 van het voltijdprogramma. Het schriftelijke tentamen bestaat voor de helft uit vragen over handschriftonderwijs en voor de helft uit vragen over natuuronderwijs. Ook het beroepsproduct combineert taal en natuur. Studenten ervaren dit als zwaar, omdat zij voor één toets twee verschillende kennisgebieden moeten bestuderen. De opleiding erkent dat het aantal toetsen in de voltijdvariant hoog is en geeft aan dat zij een efficiëncyslag ten aanzien van de toetsing wil maken naar analogie van het ontwerp van de flexibele deeltijdopleiding. Ook wil de opleiding meer met geïntegreerde toetsen gaan werken, in plaats van met samengestelde toetsen. Het panel heeft begrepen dat de voorzitter van de examencommissie een onderzoek heeft gedaan naar geïntegreerde toetsen (in het kader van het behalen van de BKE/SKE). Ook studenten hebben goede ideeën om de toetsing efficiënter in te richten. Zo gaven ALPO-studenten aan dat verslagen vaak eenzelfde soort opdracht betreffen en verslagen van verschillende onderwijseenheden wellicht gecombineerd zouden kunnen worden. Het panel is positief over de stappen die de opleiding zet om de toetsing efficiënter te maken en raadt de opleiding aan vooral ook hier gebruik te maken van de creatieve input van studenten.

Toetssysteem van de deeltijdvariant

De flexibele deeltijdvariant werkt met leeruitkomsten. De leeruitkomsten integreren de aspecten per deeltaak in de vier fasen van de opleiding, waarbij gebruik gemaakt wordt van praktijkopdrachten en beroepsproducten. De toetsing van de vakinhoudelijke onderdelen is in de flexibele deeltijdvariant zo leerwegaafhankelijk mogelijk opgezet. De toetsing is losgekoppeld van specifieke leerroutes en studenten hoeven niet aanwezig te zijn bij bijeenkomsten om een toets te kunnen maken. In de deeltijdvariant is de toetsing in grotere eenheden ingericht dan in de voltijd. Vooral in de kennistoetsen wordt meer kennis in een keer getoetst. De opleiding geeft aan dat de toetsing bij de flexibele deeltijd meer vanuit de beoogde leerresultaten is ontwikkeld, met minder tussenstappen en minder versnippering. Daarnaast is de toetsing van fase 1 en 2 concentrisch opgezet. Dit betekent dat de beroepsproducten in beide fases hetzelfde inhoudsgebied betreffen en dezelfde kennis en vaardigheden toetsen, maar in fase 2 op een hoger niveau. Studenten die toetsen van fase 2 behalen, kunnen vrijstelling krijgen voor de gekoppelde toetsen van fase 1 en hierdoor versnellen in de opleiding. Studenten die toetsen direct op niveau 2 willen afnemen, kunnen dit alleen doen op basis van eerdere ervaring en na instemming van de leerteambegeleider. Als een student de toets op niveau 2 niet behaalt, moet alsnog de toets op niveau 1 afgelegd worden. De kennistoetsen die de landelijke kennisbasis betreffen, zijn niet concentrisch ingericht en moeten door alle studenten behaald worden. Het werkplekleren kan niet leerwegaafhankelijk beoordeeld worden, omdat dit is gebonden aan de aanwezigheid en uitvoering van activiteiten op de basisschool. Wel sluiten de praktijkbeoordelingen concentrisch op elkaar aan.

Studenten zijn positief over de concentrische toetsen en de mogelijkheid om te versnellen in de opleiding. Zij geven aan dat er wel een grens is aan de mate van flexibiliteit met betrekking tot toetsing. Toetsen worden weliswaar op meerdere momenten gedurende het jaar aangeboden, maar wel altijd op vaste data. Verdere invoering van online toetsen zou hier een mogelijke oplossing voor kunnen zijn, aldus het panel. Ook geven studenten aan dat praktijkopleiders soms terughoudend zijn over de mogelijkheid en wenselijkheid van versnelling van hun stagiairs. Het is van belang dat de opleiding aan praktijkopleiders goed uitlegt hoe de flexibele opleiding werkt en waarom versnellen in individuele gevallen mag en kan.

De opleiding liep bij het ontwikkelen van leerwegaafhankelijk toetsen aan tegen beperkingen vanuit de landelijke afspraken rondom de kennisbases. Volgens deze afspraken mogen studenten de Landelijke Kennistoets Taal en Rekenen pas afleggen na het behalen van de propedeuse, omdat zij daarmee aantonen de benodigde kennisbases te beheersen. Dit staat een individuele leerroute en leerwegaafhankelijk toetsen echter in de weg. De opleiding heeft dit opgelost door in overleg met de examencommissie maatwerk te verlenen aan studenten, maar hier zouden nieuwe landelijke afspraken op zijn plaats zijn. Het panel onderschrijft dit.

Aanpassingen in de toetsing vanwege Covid-19

In het voorjaar van 2020 heeft de opleiding alle toetsen online afgenomen, vanwege de maatregelen rondom Covid-19. De toetsing moest in sommige gevallen aangepast worden, zo zijn kennistoetsen vervangen door projecttaken, complexe online toetsen (zoals een casus of essay met gebruik van boeken of ander studiemateriaal) of eenvoudige online toetsen binnen vaste tijdslots en met surveillance via MS Teams. Het panel constateert aan de hand van de gesprekken en de informatie op Canvas dat de opleiding zorgvuldig te werk is gegaan bij het online toetsen en dat studenten goed zijn geïnformeerd. Alle alternatieve toetsen zijn aan de examencommissie voorgelegd. Studenten hebben het panel verteld dat zij de online toetsing positief hebben ervaren, omdat toetsen vaak meer gericht waren op toepassing en verdieping van kennis via casuïstiek, in plaats op het puur toetsen van kennis. Studenten uit de flexibele deeltijdvariant vinden online toetsing prettig en ervaren dat dit ten goede komt aan de flexibilisering van de toetsing. Het is voor studenten makkelijker om toetsen zelf te plannen en deel te nemen aan een extra toets op het moment dat de student klaar denkt te zijn om een leeruitkomst aan te tonen.

Kwaliteit van de toetsen en beoordelingen

Het panel heeft zowel van de voltijdopleiding, ALPO als flexibele deeltijdopleiding een aantal toetsen ingezien. Het panel heeft gekeken naar de toetsen zelf, de toetsmatrizen, de beschikbare informatie voor studenten en de beoordeling en feedback van assessoren. Het panel constateert dat de toetsen zo zijn opgezet dat studenten hun bekwaamheden en kennis kunnen tonen. De beoordeling van de toetsen wordt over het algemeen goed verantwoord en studenten ontvangen voldoende tot uitgebreide feedback op hun prestaties. Bij sommige toetsen, zoals die van de onderwijseenheid 'Uitgaan van verschillen 1' (fase 3, voltijd) worden studenten betrokken bij het geven van feedback aan elkaar. Dit vindt het panel positief.

Het panel heeft een grote variatie aan toetsvormen gezien, waaronder beroepsproducten, een theatrale presentatie, verslagen en opdrachten over lessen, een essay en kennistoetsen. De beroepsproducten betreffen bijvoorbeeld een lessenserie muziekonderwijs (profieldeel 'Meer muziek in de klas', ALPO fase 3) en een taalles voor groep 4, inclusief een verantwoording van het lesontwerp en evaluatie van de uitgevoerde les ('Leren lesgeven in het primair onderwijs',

flexibele deeltijd fase 1). De beroepsproducten zijn vakinhoudelijk relevant en van voldoende niveau. Het panel constateert dat de opleiding de vorm van de toets zorgvuldig afstemt op de inhoud en de leerdoelen van de onderwijseenheid aan de hand van de piramide van Miller. Studenten zijn positief over de grote variatie aan toetsing en merken dat de opleiding veel aandacht besteedt aan de koppeling tussen didactiek en praktijk.

Studenten geven aan dat zij bij aanvang van een onderwijseenheid goed worden geïnformeerd over de leerdoelen, de lesstof en de toetsing. Informatie wordt mondeling door de vakdocent overgedragen en is te vinden in de online leeromgeving. In de toetsmatrijzen van de kennistoetsen staat goed aangegeven welke koppeling er is tussen de onderwijseenheid en de landelijke kennisbasis. Deze toetsmatrijzen laten ook zien op welk niveau studenten de kennisbasis dienen te beheersen. In de opdrachten en beroepsproducten komt de koppeling tussen de landelijke kennisbasis en de toets minder duidelijk terug. Het panel heeft wel verschillende voorbeelden gezien (zoals 'Laat je horen', voltijd fase 1) waarin de koppeling tussen de kennisbasis en de onderwijseenheid als geheel wordt gemaakt, maar daaruit blijkt niet wat de uitwerking is in de verschillende toetsonderdelen (tentamen en toepassingstoets). Het panel geeft de opleiding als aanbeveling mee om de koppeling tussen de leeruitkomsten van de opleiding, en dan met name de landelijke kennisbases, en de beroepsproducten te expliciteren.

Borging van de toetskwaliteit en beoordelingen

De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit en het eindniveau en neemt een volledig onafhankelijke positie in binnen het ITT. Dit vindt het panel een sterk punt van de opleiding. Het panel maakt uit de documentatie en gesprekken op dat de examencommissie de toetskwaliteit op actieve wijze monitort en borgt en dit op een onderzoekende werkwijze aanpakt. Een voorbeeld hiervan is een recent onderzoek van de examencommissie naar de verhouding tussen de leeruitkomsten en onderwijseenheden in de flexibele deeltijdvariant. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat alle leeruitkomsten worden gedekt, maar tegelijkertijd dat in relatief veel onderwijseenheden dezelfde leeruitkomsten behandeld worden. Als vervolg gaat de curriculumcommissie onderzoeken of de afstemming tussen leeruitkomsten en onderwijsheden verbeterd kan worden. De examencommissie heeft een toetscommissie, die op verzoek van de examencommissie onderzoek doet naar de kwaliteit van toetsen. Onderwerpen die de toetscommissie onderzoekt zijn bijvoorbeeld de cijferverdeling van toetsen en het naleven van de nakijktermijn.

De Instituuts Expertgroep voor Toetsen en Beoordelen (IETB) fungeert als denktank voor de ontwikkeling van toetsing in de opleiding en valt onder de curriculumcommissie. De IETB informeert en adviseert het opleidingsmanagement over de toetskwaliteit en de deskundigheidsbevordering van docenten/examinatoren en ondersteunt docenten en examinatoren bij kennisverwerving en kennisdeling op het gebied van toetsen. Zo is de IETB in de afgelopen tijd bijvoorbeeld een belangrijke en gewaardeerde sparring partner voor docenten geweest bij het ontwerpen van toetsen aan de hand van de nieuwe taxonomie.

De opleiding heeft de scholing van examinatoren goed op orde. De examencommissie heeft in 2019, samen met een aantal andere HU-examencommissies, eisen opgesteld waaraan examinatoren moeten voldoen. Vanaf eind 2020 moeten alle assessoren beschikken over een Basiskwalificatie Examinatoren. De opleiding ligt op schema om aan dit vereiste te voldoen.

Het toetsbeleid beschrijft kwaliteitseisen die aan toetsen en beoordelingen gesteld worden. Ook is in verschillende maatregelen voorzien om de kwaliteit van toetsen en beoordelingen te borgen.

Zo werkt de opleiding volgens een systematische toetscyclus, worden kalibreersessies georganiseerd en wordt het vierogenprincipe gehanteerd bij mondelinge toetsen, presentaties, praktijkbeoordelingen en bij de beoordeling van de afstudeerproducten en het eindassessment.

Het panel vindt dat de opleiding de borging van de toetskwaliteit en beoordelingen in het algemeen goed op orde heeft. Ten aanzien van de beoordeling van het werkplekleren ziet het panel nog ruimte voor verbetering. De beoordeling van het werkplekleren gebeurt aan de hand van een beoordelingslijst met tien centrale criteria en het feedbackinstrument Scorion. Het panel heeft van zowel studenten als docenten begrepen dat Scorion niet consistent gebruikt wordt. Waar Scorion door de één vooral als feedbackinstrument wordt gebruikt, wordt het door een ander als beoordelingsinstrument gebruikt. Ook verschillen opleiders soms in hun interpretatie en prioritering van de criteria. Het panel heeft goede voorbeelden gehoord waarin de instituutsopleider samen met de praktijkopleider en student afspraken maakt over het gebruik van Scorion, maar dit is nog geen dagelijkse praktijk. Het panel beveelt de opleiding aan om gedeelde visie op het gebruik van Scorion te ontwikkelen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het consequent gebruiken van het beoordelingsformulier tijdens de gesprekken, eenduidige interpretatie van de beoordelingscriteria en om een eenduidige inrichting van de beoordelingsgesprekken. Ook zou het panel het opportuun vinden om praktijkopleiders meer te professionaliseren in hun rol als medebeoordelaar. Dit sluit aan bij de aanbeveling om meer aandacht te geven aan Samen Professionaliseren binnen Opleidingschool Utrecht-Amersfoort (zie standaard 2).

Systeem van afstuderen

De afstudeerfase van het reguliere voltijdprogramma en het flexibele deeltijdprogramma zijn gelijk en bestaat uit: de planning en verantwoording van de afstudeerstage (15 EC) en de afstudeerstage en het eindassessment (15 EC). In de afstudeerstage krijgen studenten groepsverantwoordelijkheid (minimaal twintig dagen) over een groep leerlingen op hun stageschool om te laten zien dat ze in de praktijk op startbekwaam niveau kunnen functioneren. Studenten kunnen pas starten met de fase van groepsverantwoordelijkheid op hun stage als zij de propedeuse hebben afgerond, 110 EC uit de hoofdfase hebben behaald, alle voorgaande stages met een voldoende resultaat hebben afgesloten en het onderdeel Planning en verantwoording van de afstudeerstage hebben afgerond. Daarnaast werken studenten aan vier beroepsopdrachten die gekoppeld zijn aan vier kerntaken. Aan de hand van een stappenplan voeren studenten voor elke beroepsopdracht een onderzoek op hun werkplek uit. Als alle onderdelen behaald zijn, vraagt de student het eindassessment aan. Dit bestaat uit een schriftelijk verslag, een presentatie en een criteriumgericht interview.

Systeem van afstuderen ALPO

ALPO heeft een afwijkend afstudeerprogramma, dat bestaat uit:

- de oriëntatie op de afstudeerstage (4 EC)
- de afstudeerstage (14 EC)
- het eindassessment (1 EC)
- het onderzoeksplan voor de bachelor thesis (3 EC)
- bachelorthesis (15 EC).

ALPO-studenten voeren het afstudeeronderzoek onder verantwoordelijkheid van een UU-begeleider uit (onderzoeksplan en bachelorthesis). De afstudeerstage valt onder verantwoordelijkheid van HUpabo. In het eerste semester lopen ALPO-studenten één dag per week stage (oriëntatiefase), in het tweede semester wordt dit uitgebreid tot een aantal weken (minimaal twintig dagen) volledige groepsverantwoordelijkheid. Tijdens de oriëntatiefase maakt

de student een aantal opdrachten: een persoonlijk ontwikkelplan, verslag van de visie op professionaliteit en een plan van aanpak voor een pedagogische of didactische verbetering en een plan van aanpak voor de verkenning van de voortrekkersrol als academisch geschoolde leraar. Als afronding van de afstudeerstage vindt het eindassessment plaats, bestaande uit een presentatie en een criteriumgericht interview. Studenten bereiden dit voor door het maken van een eindassessment-dossier. Hierin beschrijft de student kenmerkende praktijksituaties die zijn bekwaamheid aantonen, aangevuld met relevante bewijsvoering en verplichte documenten.

Beoordeling en borging van het eindniveau

Het eindassessment wordt beoordeeld door twee assessoren: een opleidingsdocent en een vertegenwoordiger van het werkveld. Deze assessoren worden hiervoor getraind. Voor docenten wordt tweemaal per jaar een kalibratiesessie georganiseerd en voor werkveldvertegenwoordigers eenmaal per jaar. De opleiding maakt gebruik van beoordelingsformulieren met rubrics. Het panel heeft aan de hand van een steekproef vijftien eindwerken en beoordelingsformulieren ingezien en vindt de gegeven beoordelingen door de opleiding navolgbaar en passend. De beoordelaars motiveren hun beoordelingen voldoende en de beoordelingsformulieren en -criteria zijn adequaat.

Het panel heeft gezien dat de opleiding gedegen onderzoek doet naar de toetsing in de afstudeerfase en op basis hiervan acties heeft ingezet om de afstudeerfase te verbeteren en te vernieuwen. Zo heeft de examencommissie het afstudeertraject verschillende malen laten onderzoeken door externe deskundigen. Uit het onderzoek van de examencommissie en een interne audit in 2017 bleek dat het onderscheidend vermogen van de beoordeling van het afstuderen kon worden verbeterd. Daarnaast hebben de curriculumcommissie en de IETB de beoogde integratie van het onderzoekend vermogen binnen de beroepsopdrachten in 2018 onderzocht, middels vragenlijsten en interviews. In het document 'Herijking van beoordeling op startbekwaamheid van studenten in de afstudeerfase' heeft het panel een goed doordacht en onderbouwd voorstel gelezen van de curriculumcommissie voor een gecombineerde herstructurering van de beoordelingen tijdens de afstudeerfase. Het opleidingsmanagement heeft dit advies ter harte genomen en het afstudeerteam opdracht gegeven om de rubrics voor de beoordeling van de eindwerken bij te stellen. De herziene rubrics maken gebruik van 'qualifiers' om te kunnen aangeven in welke mate studenten over bepaalde kennis of vaardigheden beschikken. Daardoor kan beter dan voorheen beoordeeld worden wat het niveau van studenten is ten aanzien van bepaalde kennis of vaardigheden. De nieuwe rubrics worden per september 2020 geïmplementeerd.

Recent zijn ook ervaringen rondom afstuderen gedeeld in het peerreview cluster Midden. Daarin kwam naar voren dat verdere verbetering mogelijk is bij de oordeelsvorming en dat het afstuderen middels vier aparte opdrachten ten koste zou kunnen gaan van de gewenste diepgang. Het panel constateert dat het nieuwe afstudeersysteem recent is ingevoerd en dat dergelijke kritische vragen de opleiding helpen om het afstuderen nog beter te organiseren en te borgen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Het panel is enthousiast over de moderne kijk op de onderzoekende houding die zich uit in een stevig en goed vormgegeven afstudeerprogramma waarbij elke kerntaak systematisch op een onderzoekende wijze wordt aangepakt. Bijzonder positief vindt het panel dat studenten tijdens het afstuderen hun onderzoeksvaardigheden moeten integreren met de schoolpraktijk waar zij stage lopen. De aanpassingen zijn nog in een pril stadium en het panel beveelt de opleiding daarom aan om de komende jaren te monitoren of de aanpassingen in het afstudeerprogramma tot de gewenste resultaten leiden en studenten en werkveldvertegenwoordigers bij deze evaluatie te betrekken.

De eindwerken laten zien dat studenten op passend niveau afstuderen en de beoogde leerresultaten bereiken. De opleiding levert startbekwame leraren op die direct aan de slag kunnen in het basisonderwijs. De eindwerken van ALPO-studenten onderscheiden zich door een stevige theoretische onderbouwing en hoge onderzoekskwaliteit. Zowel studenten als werkveldvertegenwoordigers zijn positief over de toegevoegde waarde van een universitair opgeleide leraar in het basisonderwijs. Het panel meent dat HUpabo ALPO-studenten tijdens hun opleiding meer kan informeren over de mogelijkheden die zij na hun opleiding hebben om zich binnen het basisonderwijs te ontwikkelen en profileren.

De tussenproducten van studenten in de flexibele deeltijdopleiding zijn relevant en van passend niveau. De producten laten zien dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. Op basis van de tussenproducten heeft het panel vertrouwen dat studenten na het behalen van alle leeruitkomsten zich tot startbekwaam leraar basisonderwijs hebben ontwikkeld.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft een selectie van eindwerken bestudeerd om te beoordelen of de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De opleiding heeft het panel hiertoe een lijst met afgestudeerden van de laatste twee jaar overhandigd. Hieruit heeft het panel vijftien eindwerken geselecteerd: vijf van locatie Amersfoort, tien van locatie Utrecht en drie van de ALPO. De eindwerken zijn verdeeld over studiejaar 2017-2018 (vier eindwerken), studiejaar 2018-2019 (acht eindwerken) en studiejaar 2019-2020 (drie eindwerken). Bij de selectie is een evenwichtige verdeling gemaakt over voldoende, ruim voldoende en (zeer) goede eindcijfers. Bij de eindwerken van ALPO heeft het panel het gedeelte van het afstudeerprogramma bekeken dat onder verantwoordelijkheid van HUpabo valt (oriëntatie op de afstudeerstage, afstudeerstage en eindassessment).

Eindwerken voltijd

Het panel ziet in de opzet van het afstuderen terug dat de vier beroepsproducten direct gekoppeld zijn aan de kerntaken uit het opleidingsprofiel:

- Pedagogisch handelen in je groep (kerntaak 1: pedagogisch adequaat handelen)
- Gedifferentieerd onderwijzen in je groep (kerntaak 2: professioneel voorbereiden en evalueren van onderwijsactiviteiten en kerntaak 3: professioneel uitvoeren van onderwijsactiviteiten en volgen en begeleiden van kinderen).
- Onderwijzen in je groep (kerntaak 2: professioneel voorbereiden en evalueren van onderwijsactiviteiten en kerntaak 3: professioneel uitvoeren van onderwijsactiviteiten en volgen en begeleiden van kinderen).
- Samenwerken met ouders (kerntaak 4: communiceren en samenwerken met collega's en anderen)

Het eindassessment is gekoppeld aan kerntaak 5 ('het blijven werken aan persoonlijke en professionele groei, kritisch, systematisch en gefundeerd') en vormt het sluitstuk van de opleiding. In dit eindassessment reflecteert de student op de ontwikkeling tot leraar basisonderwijs. Het panel ziet hier de ontwikkeling van de normatieve professionaliteit in terug.

De beroepsproducten die het panel heeft ingezien zijn van voldoende niveau en vakinhoudelijk relevant. Studenten formuleren aan de hand van een sterkte-zwakteanalyse van hun beheersing van de kerntaken een ontwikkelingsvraag en zetten een klein onderzoek op aan de hand van theorie om een interventie te plegen en te evalueren. Voorbeelden die het panel heeft gezien, betreffen bijvoorbeeld klassenmanagement, handelingsgericht werken, het maken van een betekenisvolle ontdekhoek, professioneel communiceren met ouders en werken met *21st century skills* in de kleuterklas. Het panel is positief over deze manier van afstuderen, waarbij studenten leren hoe ze onderzoek en theorie kunnen gebruiken om hun eigen ontwikkeling te sturen en toe te passen op hun eigen werkplek. Wel merkt het panel op dat sommige beroepsproducten omvangrijk zijn. Zo heeft het panel beroepsproducten gezien van meer dan honderd of zelfs tweehonderd pagina's. Het panel raadt de opleiding aan om naar de omvang van de eindwerken te kijken en een richtlijn op te stellen voor wat nodig en wenselijk is. Reductie van de omvang van eindwerken zou zowel voor studenten als voor examinatoren een efficiëncyslag kunnen betekenen en ook ten goede kunnen komen aan de kwaliteit van de verslagen.

In het voorjaar van 2020 zag het afstuderen er voor studenten vanwege Covid-19 anders uit. De meeste studenten konden hun rol als groepsverantwoordelijke binnen het thuisonderwijs vervullen. Na de meivakantie hebben studenten hun stage op de basisscholen kunnen afronden. Het eindassessment vond gedeeltelijk online plaats, waarbij de presentatie en het criteriumgericht interview via MS Teams werden afgenomen.

Eindwerken ALPO

Studenten en alumni van ALPO geven aan dat zij bij het eindassessment niet alleen groepsverantwoordelijkheid voor de klas moeten nemen, maar ook duidelijk merken dat van hen verwacht wordt dat ze een voortrekkersrol in de klas vervullen en initiatief tot onderzoek of verbeteringen op hun stageschool nemen. Het panel constateert dat het eindassessment van ALPO een stevig gedeelte theorie omvat. Studenten onderbouwen hun didactische of pedagogische verbetering met wetenschappelijke literatuur. Een voorbeeld hiervan zag het panel bijvoorbeeld bij het onderwerp *pre-teaching* als voorbereiding op taalgesprekken. Het onderzoeken van de voortrekkersrol krijgt op verschillende manieren vorm. Een student beschrijft bijvoorbeeld hoe zij voorstellen op de stageschool heeft gedaan om het onderwijs in Engels en woordenschatonderwijs te verbeteren aan de hand van een literatuuronderzoek. Een andere student heeft deelgenomen aan verschillende werkgroepen op de stageschool om de eigen rol

hierbinnen te verkennen. Het panel constateert dat de opdrachten veel ruimte bieden aan studenten voor persoonlijke invulling en dat in alle gevallen wetenschappelijke onderbouwing een terugkerend element is.

Tussenproducten flexibele deeltijd

Het flexibele deeltijdcurriculum is van start gegaan in september 2018 en kent nog geen afgestudeerden. Het panel heeft daarom tussenproducten van studenten beoordeeld om in te schatten of de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het panel heeft de volgende beroepsproducten bekeken:

- Beroepsproduct Lesgeven in Rekenen-Wiskunde & Taal – fase 1
- Beroepsproduct Kunstvakken, Bewegingsonderwijs & ICT-1 – fase 1
- Beroepsproduct Ontwerpen van onderwijs RWD, Taal en O&P – fase 2
- Beroepsproduct Kunstvakken, Bewegingsonderwijs & ICT-2 – fase 2
- Beroepsproduct Kindsysteem (essay) – fase 3
- Beroepsproduct Onderwijskunde/Pedagogiek, Rekenen-Wiskunde & Taal – fase 3
- Beroepsproduct Perspectieven op Internationalisering – fase 3

Van elk van bovenstaande producten heeft het panel het werk en de beoordeling van twee studenten bekeken. Daarnaast heeft het panel het volledige toetsdossier van twee studenten bestudeerd (met producten uit fase 1, 2 en 3), om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van studenten gedurende hun opleiding. Het panel beoordeelt de beroepsproducten als relevant voor de opleiding tot leraar basisonderwijs en het niveau als voldoende voor opleiding op hbo-bachelorniveau. Het panel heeft op basis van het geheel aan bestudeerde tussenproducten vertrouwen dat studenten gedurende hun opleiding alle leeruitkomsten op het gewenste hbo-bachelorniveau realiseren en zich ontwikkelen tot startbekwame leraren basisonderwijs.

Functioneren van afgestudeerden in de beroepspraktijk

Studenten vinden na het afstuderen snel een baan als leraar in het basisonderwijs.

Werkveldvertegenwoordigers zijn tevreden over het afstudeerniveau. Dit blijkt onder andere uit de jaarlijkse werkveldenquête die de opleiding organiseert. Ook tijdens de visitatiegesprekken hebben werkveldvertegenwoordigers aangegeven dat afgestudeerden van HUpabo goed toegeruste leraren basisonderwijs zijn.

De positie van afgestudeerden van de ALPO-richting is in de afgelopen jaren verbeterd volgens werkveldvertegenwoordigers. In eerdere jaren dreigden studenten na de opleiding snel af te haken in het basisonderwijs, maar het panel heeft van werkveldvertegenwoordigers en studenten begrepen dat scholen steeds meer kansen bieden aan academisch geschoolde leraren basisonderwijs om zich verder te ontwikkelen. Het panel vindt het belangrijk om de ALPO-leraren voor het basisonderwijs te behouden en raadt de opleiding aan om studenten meer voorbeelden te laten zien van de verschillende functies en ontwikkelingspaden in het basisonderwijs.

Hoewel er nog geen afgestudeerden van de flexibele deeltijdopleiding zijn, zijn werkveldvertegenwoordigers positief over de kwaliteiten van de flexibele deeltijdstudenten. Deze studenten hebben extra competenties verworven ten opzichte van studenten die via de zij-instroomopleiding in het basisonderwijs instromen.

Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding een alumninetwerk opgericht, dat jaarlijks een alumnibijeenkomst organiseert. In 2019 is een enquête onder alumni afgenomen waaruit blijkt dat

studenten tevreden zijn over HUpabo en voldoende tot goed voorbereid zijn op hun werk als leraar basisonderwijs. De opleiding zou een goede vervolgstap op het ingezette alumni beleid kunnen maken door samen op te gaan trekken met het werkveld als het gaat om nascholing en verdere professionalisering van leraren basisonderwijs.

Eindoordeel over de opleiding

	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	
	Variant: voltijd	Variant: deeltijd
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3 Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet

De bacheloropleiding Opleiding tot leraar Basisonderwijs voldoet op alle standaarden aan de basiskwaliteit van het beoordelingskader.

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis van de positieve kwaliteit over de vier standaarden komt het panel tot een positief eindoordeel over de opleiding als geheel. Dit oordeel betreft de zowel de voltijdvariant (reguliere programma en ALPO) als de deeltijdvariant en zowel locatie Amersfoort als Utrecht.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Opleiding tot leraar Basisonderwijs van Hogeschool Utrecht **positief**.

Aanbevelingen

Het panel beveelt de Opleiding tot leraar basisonderwijs van Hogeschool Utrecht aan om de komende periode de door het visitatiepanel genoemde kwaliteiten voortdurend te blijven benutten en aandacht te geven aan onderstaande ontwikkelpunten.

Standaard 1

- Niet van toepassing

Standaard 2

- Bed het systeem van peerreview met andere pabo's op meer structurele en systematische wijze in binnen de eigen kwaliteitszorgcyclus, zodat uitkomsten van de peerreviewsessies terechtkomen bij de curriculumcommissie en vervolgens gebruikt kunnen worden voor verdere verbetering van het opleidingsonderwijs.
- Voltijdvariant (inclusief ALPO): zoek naar manieren om de contactmomenten in het onderwijs relevanter en effectiever te maken en maak daarbij gebruik van de input van studenten en de ervaring die in de deeltijdvariant al is opgebouwd met *blended* onderwijs.
- Deeltijdvariant: werk het flexibele onderwijsconcept verder uit aan de hand van de zeven dimensies, waarbij het panel vooral aandacht vraagt voor verdere flexibilisering van de dimensies tijd en werkvormen.
- Ontwikkel Samen Professionaliseren verder en besteedt daarbij vooral aandacht aan een meer inhoudelijke rol van de instituutsopleiders in de scholen en professionalisering van praktijkopleiders.

Standaard 3

- Verantwoord de koppeling tussen de beoogde leerdoelen, landelijke kennisbases en toetsen (met name de beroepsproducten) explicieter, en maak dit ook voor studenten inzichtelijk.
- Zorg voor een gedeelde visie op het gebruik van Scorion als beoordelingsinstrument voor het werkplekleren en een gedeelde interpretatie van de onderliggende criteria. Betrek hierbij zowel de instituutsopleiders als de schoolopleiders en praktijkopleiders.

Standaard 4

- Niet van toepassing

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Donderdag 11 juni		
Tijd	Onderdeel	Gespreksdeelnemer
13.00 – 15.00	Voorbereiding panel	
Vooroverleg panel		
15.00 – 16.00	Gesprek met managementteam	Directeur ITT/HUpabo
Verkennd gesprek		Opleidingsmanager
		Teamleider voltijd
		Teamleider flexibele deeltijd
		Teamleider alpo en afstuderen
		Directiesecretaris ITT/HUpabo

Woensdag 1 juli		
Tijd	Onderdeel	Gespreksdeelnemer
08.30 – 09.00	Intern overleg panel	
09.00 – 09.30	Gesprek met studenten voltijdopleiding	Student cohort 2016, locatie Amersfoort. Lid Instituutsraad en Opleidingscommissie.
Gespreksronde 1		Student cohort 2018, locatie Utrecht. Versneller.
		Student cohort 2018, locatie Utrecht. Sportklas.
		Alumnus.
09.30 – 09.45	Pauze – intern overleg panel	
09.45 – 10.15	Gesprek met studenten flexibele deeltijdopleiding	Student cohort 2018. Flex versneld.
Gespreksronde 2		Student cohort 2018. Flex versneld.
		Student cohort 2019. Flex regulier.
		Student cohort 2019. Flex regulier.
09.30 – 09.45	Pauze – intern overleg panel	
10.30 – 11.00	Gesprek met studenten ALPO	Student cohort 2017. Studentlid coördinatieteam ALPO 2019-2020.
Gespreksronde 3		Student cohort 2018. Lid Opleidingscommissie, kamer ALPO.
		Student cohort 2016. , Studentlid coördinatieteam ALPO 2018-2019
		Alumnus (ALPO)
11.00 – 11.45	Pauze – intern overleg panel	
11.45 – 12.15	Gesprek met docenten over standaard 1 en 2	HD Muziek. Secretaris Curriculumcommissie en Inzetplanner.
Gespreksronde 4		Lid team voltijd.
		HD Rekenen-Wiskunde. Voorzitter Instituutsraad en lid Opleidingscommissie.
		Lid team deeltijd.
		HD Pedagogiek en Onderwijskunde. Coördinator ALPO. Lid team ALPO.
		HD Rekenen-Wiskunde. Instituutsopleider. Lid team deeltijd.
12.15 – 12.30	Pauze – intern overleg panel	
12.30 – 13.00	Gesprek met docenten over standaard 3 en 4	HD Handschriftontwikkeling. Coördinator afstuderen. Lid team afstuderen.
Gespreksronde 5		HD Onderwijskunde, Daltononderwijs. Coördinator alumni. Lid team deeltijd.
		HD Reken-wiskundedidactiek. Lid Instituutsraad en Opleidingscommissie. Lid team ALPO.
		HD Taal. Coördinator afstuderen ALPO. Lid team ALPO.
13.00 – 13.30	Intern overleg panel	

Maandag 6 juli		
Tijd	Onderdeel	Gespreksdeelnemer
12.00 – 12.30	Intern overleg panel	Panel
12.30 – 13.10 Gespreksronde 1	Gesprek met docenten innovatie, Experiment Leeruitkomsten (Flex), onderzoek en/of specifieke thema's vanuit de agenderende audit	HHD Samenhangende didactiek van de Beroepsvorming leerkracht PO, innovatiemanager, lid team deeltijd
		HHD Didactiek van de wereldvakken, programmamanager MEPO, lid team ALPO
		HD Pedagogiek, coördinator minoren, lid team voltijd
		HHD Taal & Onderzoekend vermogen, lid team deeltijd
		HD Wereldoriëntatie, lid team deeltijd
13.10 – 13.30	Pauze – intern overleg panel	
13.30 – 14.10 Gespreksronde 2	Gesprek met examencommissie en instituutexpertgroep toetsen & beoordelen	Voorzitter examencommissie
		Lid examencommissie, lid team afstuderen.
		HD Levensbeschouwelijk onderwijs, lid IETB, lid team voltijd.
		HHD Didactiek van de wereldvakken, toetsdeskundige lid team ALPO.
14.10 – 14.30	Pauze – intern overleg panel	
14.30 – 15.10 Gespreksronde 3	Gesprek met werkveld	Medewerker van een stichting met 11 basisscholen. Bovenschoolsopleider.
		Medewerker van een stichting met 17 basisscholen. Bovenschoolsopleider.
		Coördinator werkpleklers HUpabo/ITT.
		Medewerker van een stichting met 38 basisscholen. Bovenschoolsopleider.
15.10 – 15.30	Pauze – intern overleg panel	
15.30 - 16.00 Gespreksronde 4	Tweede gesprek met managementteam	Directeur ITT/HUpabo
		Opleidingsmanager
		Teamleider voltijd
		Teamleider flexibele deeltijd
		Teamleider alpo en afstuderen
16.00 – 17.00	Pauze – intern overleg panel	
17.00 – 17.15	Plenaire terugkoppeling voorlopige bevindingen naar de opleiding	Alle betrokkenen
17.15	Afsluiting visitatiedagen	Alle betrokkenen

2. Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie Opleiding leraar Basisonderwijs
- Bijlagen behorende bij de Zelfevaluatie:
 1. Koersplan ITT 2020-2026: Een loopbaan lang SAMEN PASSEND opleiden, professionaliseren en onderzoeken.
 2. Overzicht van de verschillende opleidingsvarianten van HUpabo.
 3. Beroepsbeeld leerkracht primair onderwijs Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort (definitieve versie 10 september 2019)
 4. Onderwijsvisie Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort: Visie van ITT en werkveld op het beroep van leerkracht basisonderwijs en hun opleiding, leren en verdere professionele ontwikkeling.
 5. Herijking van de beoordeling op startbekwaamheid van studenten in de afstudeerfase.
 6. Flexibele Deeltijdopleiding ITT/HUpabo. Verantwoordingsdocument Eindkwalificaties, Toetsing & Onderwijsleeromgeving.
 7. Opbrengsten Subsidieproject Versterking Samenwerking Lerarenopleiding en Scholen SPIL Startersset.
 8. Toetsbeleidsplan Bacheloropleidingen Instituut Theo Thijssen (2019-2020). [Toetsbeleid, toetsprogramma's, toetskwaliteit].
 9. Externe beoordeling Onderzoeksverslagen HUpabo, Examencommissie ITT (mei 2017).
 10. Externe beoordeling Onderzoeksverslagen HUpabo, Examencommissie ITT (november 2018)
 11. Externe beoordeling Onderzoeksverslagen ALPO/HUpabo, Examencommissie ITT (november 2019)
- Afstudeerhandleidingen (voltijd, deeltijd, ALPO)
- Overzicht van alle afgestudeerden van 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020 (tot mei 2020)
- Leermiddelenlijst per variant
- Studiegids 2019-2020 per variant, inclusief Onderwijs- en Examenregeling en cursusbeschrijvingen
- Schematische overzichten van de curricula (voltijd, deeltijd, ALPO)
- Verschillende filmpjes:
 - HU in 2026
 - Impressie voltijdvariant
 - Impressie deeltijdvariant
 - Impressie ALPO
 - Impressie sportklas
 - Impressie studievereniging MOP
- Curriculumcommissie:
 - Jaarplannen 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020
 - PDCA-cyclus cursusevaluaties ITT/HUpabo
 - Rapportages Werken aan kwaliteit van het pabo-curriculum (2017-2018 periode A t/m D, 2018-2019 periode A t/m D, 2019-2020 periode A)
- Examencommissie:
 - Jaarplannen 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020
 - Jaarverslagen 2017-2018, 2018-2019
- Illustratie Eindassessment (film): presentatie eindassessment student, juni 2020

- Medezeggenschap:
 - Jaarverslagen Instituutsraad ITT 2017-2018, 2018-2019
 - Opleidingscommissie Jaarverslag 2018-2019 en Actieplan 2019-2020
- Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort:
 - Verslagen Opleidingsraad uit 2018 en 2019
 - Keurmerk Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort
 - Kwaliteitsontwikkelingsplan Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort 2017-2020
 - Samen Opleiden ten tijde van Covid-19
 - Samenwerkingsovereenkomst Opleidingsschool Utrecht-Amersfoort 2019-2023
- Organisatiedocument ITT werkt, mei 2020
- Kennisbasis verantwoordingsdocumenten voltijd, deeltijd en ALPO
- Inzage in de digitale leeromgeving Canvas en HUBl
- Selectie van toetswerk (inclusief toetsopgaven, antwoordmodellen, uitwerkingen van studenten en beoordelingen). Daarbij zijn van (1) de voltijdvariant (regulier programma), (2) ALPO en (3) de deeltijdvariant, van elke studiefase minimaal twee kennistoetsen en twee beroepsproducten bekeken.
- Peerreview:
 - Powerpointpresentatie Peer Review 2018
 - Toelichting Peer Review borging afstudeerniveau
 - Beeldverslag Peer Review Cluster Midden 6 november 2019
 - Beeldverslag Peer Review Hoofdvragen

Geselecteerde (eind)werken studenten

- Vijftien eindwerken van de voltijdvariant:
 - Amersfoort: vijf
 - Utrecht: zeven
 - ALPO: drie
- Deeltijd: het panel heeft beroepsproducten uit fase 1, 2 en 3 bekeken van in totaal twaalf studenten. Van vier studenten zijn meerdere beroepsproducten bekeken, waarvan in twee gevallen het volledige toetsdossier is bestudeerd, om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van deze studenten.

3. Curricula

Curriculum voltijdprogramma

Fase 1: Opleidingsbekwaam				
Leren lesgeven, context bovenbouw			Ontwikkeling van het jonge kind, context onderbouw	
Periode A	Periode B		Periode C	Periode D
Kennismaken met taal en rekenen-wiskunde <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Taal • Kennistoets RWD 	Lesgeven in Taal & Rekenen-wiskunde & ICT <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Taal en RWD • Beroepsproduct: Taal, RWD & ICT 		Pedagogisch handelen en communiceren met jonge kinderen: Drama en Pedagogiek <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Onderwijskunde & Pedagogiek • Presentatie Drama en O&P 	Beweging in ontwikkeling: Ontwikkelingspsychologie, Bewegingsonderwijs en ICT <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Ontwikkelingspsychologie en Bewegingsonderwijs • Beroepsproduct Ontwikkelingspsychologie, Bewegingsonderwijs en ICT&media
Mijn eerste les - deel 1 (wereldoriëntatie): Natuuronderwijs, Levensbeschouwelijk Onderwijs, Onderwijskunde en Pedagogiek in de bovenbouw <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Natuuronderwijs • Kennistoets O&P/Didactiek 	Mijn eerste les - deel 2 (wereldoriëntatie): Aardrijkskunde, Geschiedenis, Levensbeschouwelijk Onderwijs en Natuuronderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Aardrijkskunde en Geschiedenis • Beroepsproduct: Aardrijkskunde, Geschiedenis, Levensbeschouwelijk Onderwijs en Natuuronderwijs 		Observeren van de ontwikkeling van jonge kinderen: Beeldende Vorming, Rekenen, onderzoek en handschrift <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Beeldende Vorming en RWD • Beroepsproduct Onderzoeksverslag Beeldende vorming en handschrift 	Technisch gesproken reken ik daar op: Taal, Techniek en Rekenen-wiskunde bij het jonge kind <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Techniek en RWD • BP Taal, Techniek en RWD
Kunstvaardig: Eigen vaardigheid Schrijven, ICT en de Kunstvakken <ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Kunstvakken & ICT • Vaardigheidstoets Handschrift 			Laat je horen! Taal, Muziek en ICT & Onderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Taal en Muziek • Beroepsproduct Taal, Muziek en ICT 	<i>Facultatief:</i> Sportklas; bewegingsonderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Verslag Sport&speldag Muziekklas <ul style="list-style-type: none"> • Presentatie eigen vaardigheid • Portfolio
Instaptoets Landelijke toets Rekenen <ul style="list-style-type: none"> • Cito Wiscat 				
Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Verantwoordingsverslag 			Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Verantwoordingsverslag 	

5

Fase 2: Basisbekwaam					
		Spelen en leren, context onderbouw		Vakoverstijgend werken, context bovenbouw	
		Periode A	Periode B	Periode C	Periode D
Aanbod & Toetsing	Spelen met taal en rekenen <ul style="list-style-type: none"> • Mondelinge toets Taal • Beroepsproduct RWD 	Spel en spelen Muziek, drama, bewegingsonderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct filmverslag • Beroepsproduct lessenpakket 	Beeld van een kind Taal, rekenen, Onderwijskunde en Pedagogiek <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Taal en RWD • Beroepsproduct Taal, RWD en O&P 	Taal en zaakvakken Taal, Natuuronderwijs en Handschrift <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Handschrift en Natuuronderwijs • Beroepsproduct Taal en Natuuronderwijs 	
	Ontdekken van de wereld Onderwijskunde&Pedagogiek, Aardrijkskunde en ICT <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets O&P en Aardrijkskunde • Beroepsproduct O&P, Aardrijkskunde en ICT 	Profileringsruimte; keuze uit: <ul style="list-style-type: none"> • Keuzecursus Kunst • Keuzecursus bewegingsonderwijs • Keuzecursus vernieuwingsonderwijs 	Cultuureducatie; wereldwonderen Cultureel erfgoed, geschiedenis, levensbeschouwelijk onderwijs, ICT en beeldende vorming <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets cultureel erfgoed, geschiedenis en levensbeschouwelijk onderwijs • Beroepsproduct cultureel erfgoed, geschiedenis en levensbeschouwelijk onderwijs en ICT 	Rekenen en ICT probleem oplossen en computational thinking <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets RWD • Beroepsproduct RWD en ICT 	
	Onderzoek taal en Engels <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Taal en Engels • Beroepsproduct: onderzoeksverslag Taal en Engels 		Gedrag en communicatie Taal, Engels, Onderwijskunde en Pedagogiek <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Engels • Beroepsproduct Taal, Engels en O&P 		
	Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Ontwikkelingsverslag 	Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Ontwikkelingsverslag 			

Fase 3: Gevorderd bekwaam		
	Periode A & B	Periode C & D
Aanbod & Toetsing	Profielruimte Wetenschap en Technologie Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuuronderwijs, Techniek en ICT <ul style="list-style-type: none"> • Conferentie • Presentatie projectweek • Verslag vakprofilering 	Profielruimte Couleur Locale Muziek, beeldende vorming, Onderwijskunde en Pedagogiek, Levensbeschouwelijk onderwijs en Drama <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets Kunstvakken • Portfolio • Didactisch product • Presentatie kunstimpuls
	Uitgaan van verschillen 1 Taal, RWD, handschrift, Onderwijskunde en Pedagogiek <ul style="list-style-type: none"> • Kennistoets passend onderwijs • Mondelinge groepsbespreking 	Uitgaan van verschillen 2 Taal, RWD, Onderwijskunde en Pedagogiek <ul style="list-style-type: none"> • Groepsplan met reflectie en evaluatie • Beroepsproduct Professional in de spiegel
	Praktijkonderzoek en –opzet <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksopzet en theoretisch kader 	Praktijkonderzoek en –uitvoering <ul style="list-style-type: none"> • Verslag praktijkonderzoek
	Landelijke kennisbasis Taal en Rekenen <ul style="list-style-type: none"> • LKT Taal • LKT Rekenen 	
	Durf te denken werken aan persoonlijk werkconcept en professionele identiteit <ul style="list-style-type: none"> • Dossier project 	
	Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Essay 	Studie en Werklijn <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkbeoordeling • Essay
Fase 4: Startbekwaam		
	Periode A & B	Periode C & D
	Profileringsruimte; minor	Afstudeerfase; Planning en verantwoording afstudeerfase
		Afstudeerfase: Afstudeerfase en eindassessment

Curriculum ALPO



Universiteit Utrecht



Studieprogramma ALPO - Jaar 1 - Oriëntatie op het leraarsvak en onderwijskundige achtergronden

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Inleiding onderwijswetenschappen en lesgeven	Rekenen in de bovenbouw	Taal en rekenen en de ontwikkeling van het jonge kind	Bewegingsonderwijs voor het jonge kind
Inleiding in schrijfvaardigheid op bord en papier	Ontwerpen van leersituaties en ICT	Ontwikkelingspsychologie	Analyseren en redeneren
Inleiding in didactiek van kunst			Methoden, technieken en statistiek 1
Inleiding in didactiek van wereldvakken			
Praktijk (bovenbouw) <i>incl. Studieloopbaanbegeleiding</i>		Praktijk (onderbouw) <i>incl. Studieloopbaanbegeleiding</i>	

Studieprogramma ALPO - Jaar 2 - Ontwikkelen van vakmanschap

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Instructie en differentiatie in het rekenonderwijs van groep 1-5	Taal (geletterdheid)	Wereldoriëntatie 2: Omgevingsonderwijs	Kennisbasis en didactiek van de kunstvakken
Educational psychology	Handschriftontwikkeling	Ontwerpen van leersituaties gevorderd	Didactiek van Engels
	Methoden, technieken en statistiek 2		Maatschappelijke problemen en sociale processen
Praktijk (onderbouw) <i>incl. Studieloopbaanbegeleiding</i>		Praktijk (bovenbouw) <i>incl. Studieloopbaanbegeleiding</i>	



Studieprogramma ALPO - Jaar 3 - Verschillen tussen leerlingen

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Methoden, technieken en statistiek 3	<i>Profieldeel</i> Wereldoriëntatie of Kunst	Taalonderwijs op maat Assessment en evaluatie	Rekenonderwijs op maat Interaction in the classroom
Orthopedagogiek 1: Uitgaan van verschillen	Orthopedagogiek 2: Passend onderwijs Vernieuwingsonderwijs	<i>Keuzecursus</i> Vernieuwingsonderwijs 1 of Onderwijs in wetenschap en technologie 1	<i>Keuzecursus</i> Vernieuwingsonderwijs 2 of Onderwijs in wetenschap en technologie 2
Landelijke kennisbasis van taal en rekenen			
Praktijk <i>incl.</i> Studieloopbaanbegeleiding		Praktijk <i>incl.</i> Studieloopbaanbegeleiding	

Studieprogramma ALPO – Jaar 4 - De school als organisatie in ontwikkeling

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Bachelorthesis: Onderzoeksplan		Bachelorthesis: Uitvoeren en rapporteren onderzoek	
Rekenonderwijs: Ontwikkelen van een gefundeerde visie	Taal en beleid		
Filosofische reflectie op vraagstukken in onderwijspraktijk en onderzoek	Schoolorganisatie en veranderingmanagement	Eindassessment	
Praktijk: Afstudeerstage <i>incl.</i> Studieloopbaanbegeleiding			

Curriculum flexibele deeltijdprogramma

Fase 1: Opleidingsbekwaam					
		Leren lesgeven		Het ontwikkelende kind	Kennistoetsen
		Periode A (& C)	Periode B (& D)	Periode C (& A)	
Aanbod & Beroepsproducten	Leren lesgeven in het primair onderwijs Onderwijskunde & Pedagogiek, Rekenen-Wiskunde, Taal & ICT		Het ontwikkelende kind Onderwijskunde & Pedagogiek, Rekenen-Wiskunde, Taal, Handschriftonderwijs, Bewegingsonderwijs & Engels		<ul style="list-style-type: none"> • Instaptoets Rekenen-Wiskunde • Rekenen-Wiskunde 1 • Rekenen-Wiskunde 2 • Taal 1 • Taal 2 • Onderwijskunde & Pedagogiek • Engels • Geschiedenis • Aardrijkskunde • Natuuronderwijs & techniek • Kunstvakken (Muziek en Beeldend Onderwijs) • Bewegingsonderwijs • Handschriftonderwijs • APTIS Engels • Landelijke Kennisbasistoets Rekenen-Wiskunde • Landelijke kennisbasistoets Taal
	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Lesgeven in Rekenen-Wiskunde & Taal 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Het ontwikkelende kind 		
	Lesgeven in Oriëntatie op jezelf en de wereld Geschiedenis, Aardrijkskunde, Natuuronderwijs & Techniek & Levensbeschouwelijk onderwijs		Kunst in beweging 1 Muziek, Beeldend Onderwijs, Dans/Drama, Bewegingsonderwijs & ICT		
<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Oriëntatie op jezelf en de wereld • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Kunst in beweging 1 • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 			
LEERTEAMLEREN					
Fase 2: Basisbekwaam					
		Onderwijs ontwerpen		Leren differentiëren	
Aanbod & Beroepsproducten	Onderwijs ontwerpen in het primair onderwijs Onderwijskunde & Pedagogiek Rekenen-Wiskunde, Taal & ICT		Leren differentiëren in het primair onderwijs Onderwijskunde & Pedagogiek, Rekenen-Wiskunde, Taal, ICT & Engels		
	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Rekenen-Wiskunde & Taalonderwijs Ontwerpen 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Leren differentiëren • Beroepsproduct: Engels in het basisonderwijs 		
	Onderwijs ontwerpen: Oriëntatie op jezelf en de wereld Geschiedenis, Aardrijkskunde, Natuuronderwijs & Techniek, Levensbeschouwelijk onderwijs & Handschriftonderwijs		Kunst in beweging 2 Muziek, Beeldend Onderwijs, Dans/Drama, Bewegingsonderwijs & ICT		
<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Omgevingsonderwijs ontwerpen • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Kunst in beweging 2 • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 			
LEERTEAMLEREN					
Fase 3: Gevorderd bekwaam					
De school en de actuele context					
		Periode A & B (periode C & D)		Periode C & D (Periode A & B)	
Aanbod & Beroepsproducten	Kind & Context		Het verzorgen van passend onderwijs		
	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Maatschappelijke project • Beroepsproduct: Hoopvolle methodieken • Beroepsproduct: Essay 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Pedagogisch-Didactisch Groepsoverzicht/Groepsplan Rekenen-Wiskunde en Taal • Beroepsproduct: De beste les Bewegingsonderwijs & Handschriftonderwijs 		
	Onderwijskundige) vraagstukken in internationaal perspectief		Wetenschap & Technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Perspectieven op internationalisering • Beroepsproduct: <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen CLIL-project • óf Opzetten internationaal samenwerkingsproject • óf (Wereld)burgerschap in de praktijk • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 		<ul style="list-style-type: none"> • Beroepsproduct: Wetenschap & Technologie • Praktijkbeoordeling instituutsopleider 			
LEERTEAMLEREN					
Fase 4: Startbekwaam					
Profileringsruimte		Afstudeerfase			